

VAPO OY

LEVÄSUON TURVETUOTANTOHANKE
Pyhäjärvi

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma

TIIVISTELMÄ

Vapo Oy suunnittelee turvetuotannon aloittamista Pyhäjärvellä sijaitsevalla 228,9 hehtaarin suuruisella Leväsuolla. Kyseessä on uusi turvetuotantohanke.

Leväsuon turvetuotantohankkeen ympäristövaikutuksia arvioidaan lakisääteisessä YVA-menettelyssä, jonka ensimmäinen vaihe on YVA-ohjelma eli työsuunnitelma ympäristövaikutusten arvioimiseksi. Tämä Leväsuon turvetuotantohankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelma (YVA-ohjelma) on suunnitelma siitä, mitä vaikutuksia ympäristövaikutusten arviointimenettelyn yhteydessä arvioidaan ja miten arviointi tehdään. Lisäksi arviointiohjelma sisältää tiedot hankkeesta ja sen vaihtoehtoista, suunnittelun ja YVA-menettelyn aikataulun, suunnitelman osallistumisen järjestämisestä sekä alueen ympäristön nykytilan kuvauksen. Arvioinnin tuloksista laaditaan ympäristövaikutusten arviointiselostus.

Tämän hankkeen yhteysviranomaisena toimii Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, jolle voidaan osoittaa mielipiteet ja lausunnot hankkeesta. Hankevastaava on Vapo Oy ja YVA-konsulttina toimii Pöyry Finland Oy.

Hankealueen ja sen ympäristön nykytila

Leväsuon sijaitsee Pohjois-Pohjanmaalla Pyhäjärven kaupungissa noin 18,5 kilometriä keskustasta koilliseen. Suunnitellun tuotantoalueen kokonaispinta-ala on 228,9 ha. Leväsuon on paikoin rehevä, reunavaikutteinen aapasuo. Suon on keski- ja eteläosiltaan ojittamatonta, mutta reunoilta ojittettua luonnontilaltaan muuttunutta nevaa ja länsireunalta ojittettua rämettä. Tuotantoaluetta ympäröivät joka puolelta ojitetut rämet ja hakatut kangasmetsät. Leväsuolta on muutamia merkittäviä kasvilajihavaintoja, kuten vaarantunut kaitakämmekä. Leväsuon linnusto koostuu pääosin suolinnuista ja metsien yleislinnuista. Linnustollisesti arvokkain alue on Leväsuon eteläosa, jossa on havaittu mm. suopöllön ja joutsenen pesät sekä riekkipoikue. Suunnitellun tuotantoalueen lähiympäristössä ei sijaitse asutusta eikä peltoja. Purkuvesistön varrella sen sijaan on sen sijaan melko runsaasti asutusta ja peltoja. Alueella on voimassa Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava ja alueelle ei ole laadittu asema- tai yleiskaavaa. Leväsuon lähialueella ei sijaitse maisemallisesti tai kulttuurihistoriallisesti tärkeitä kohteita. Leväsuon läheisyydessä ei ole myöskään luokiteltuja pohjavesialueita. Leväsuon välittömässä läheisyydessä ei sijaitse Natura 2000 -alueverkostoon kuuluvia kohteita, suojelualueita tai suojeluohjelmiin kuuluvia kohteita.

Leväsuon tuotantoalue sijaitsee Koskenjoen (4.56) valuma-alueeseen kuuluvalla Lahna-joen (4.566) osavaluma-alueella ja pieneltä osin Korpijoen (4.565) osavaluma-alueella. Leväsuon tuotantoalueen kuivatusvedet johdetaan Harvanpuron kautta Lahnaseen, josta vedet edelleen laskevat Lahnajokeen, Jylängönjokeen, Osmanginjärveen, Pölhönjokeen, Palosjärveen, Koskenjokeen ja lopulta Kiuruveteen. Alapuoliset vesistöt voidaan luokitella reheviksi vesistöiksi. Leväsuon alapuolisessa vesistössä harjoitetaan kotitarvekalastusta.

Hankekuvaus

Leväsuon tarkoituksena on korvata Pohjois-Pohjanmaalla tuotannosta poistunutta ja poistuvaa tuotantoalaa, ja mahdollistaa käytössä olevalta tuotantoalalta tuotettavan polttoraaka-aineen kuljettamisen eri käyttökohteisiin tarkoituksenmukaisemmin. Alueelta

tullaan tuottamaan jyrsinpolttoturvetta Haapaveden ja mahdollisesti Kuopion käyttökoh-
teiden tarpeisiin, ja myös ympäristöturvetta.

Hankkeen päävaiheet

Turvetuotantohanke jakautuu kolmeen päävaiheeseen: suon kunnostus-, tuotanto- ja jäl-
kihoitovaiheeseen. Kuntoonpano alueella tarkoittaa puuston poistoa, tarvittavien teiden
ja vesiensuojelurakenteiden rakentamista, kenttien muokkaamista ja muotoilua turvetuo-
tantaan edellyttäväksi. Tuotantokuntoon valmistelu-aika on noin 3 vuotta ja valmistelun
kesto voi vaihdella alueittain mm. suon kosteusolosuhteiden takia. Kuntoonpanon jäl-
keen suolla voidaan aloittaa varsinainen turpeen nosto. Tuotantovaiheen arvoidaan jat-
kuvan noin 30 vuotta. Jälkihoitovaiheeseen siirrytään asteittain, kun alueita poistuu tuo-
tannosta.

Vesienkäsittely

Leväsuon turvetuotantoalue muodostuu 6 tuotantolohkosta, joiden yhteistuotantoala on
228,9 ha ja johon määrään sisältyy tuotettavia auma-alueita yhteensä 11,9 ha. Leväsuon
kuivatusvedet puhdistetaan ns. perustason rakentein ja pintavalutuskentällä. Kaikki ra-
kenteet ovat käytössä ympärivuotisesti. Tuotantosuo-kuivatusvedet johdetaan laskuoja-
pitkin Harvanpuroon ja edelleen Lahnaseen.

Hankkeen suunnittelutilanne ja aikataulu

Hankkeesta vastaavan tarkoituksena on aloittaa turvetuotannon valmistelu alueella heti
YVA-menettelyn ja ympäristölupakäsittelyn jälkeen noin vuonna 2012, mikä edellyttäi-
si ympäristövaikutusten arvioinnin suorittamista loppuun vuoden 2010 loppuun men-
nessä, ympäristöluvan hakemista heti edellisen vaiheen jälkeen sekä myönteistä päätöstä
em. hakemukseen alkutalven 2011 ja 2012 aikana.

Ympäristövaikutusten arviointimenettely

YVA-menettelyn keskeisenä tavoitteena on ottaa huomioon ympäristöasiat hankkeiden
suunnittelussa taloudellisten, teknisten ja sosiaalisten näkökohtien rinnalla sekä lisätä
kansalaisten mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa hankkeiden suunnitteluun. YVA:n
keskeisiä ominaisuuksia ovat vaihtoehdot, osallistuminen ja julkisuus. Ympäristövaiku-
tusten arviointimenettely ei ole päätöksenteko- tai lupamenettely, joten arvioinnin aika-
na ei tehdä päätöksiä hankkeen toteuttamisesta.

Ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA) alkaa, kun hankkeesta vastaava toimit-
taa yhteysviranomaiselle arviointiohjelman. Ohjelmassa esitellään hanke ja työsuunni-
telma sen ympäristövaikutusten arvioimiseksi. Vapo Oy luovuttaa arviointiohjelman
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle toukokuussa 2010. Ympäristökeskus kuuluttaa
ohjelman vireilläolosta ja asettaa ohjelman nähtäville, jolloin alueen asukkailla ja muilla
tahoilla on tilaisuus tutustua ohjelmaan. Ohjelmasta annettujen lausuntojen, mielipitei-
den sekä tiedotustilaisuuksissa esille tulleiden seikkojen ja muun lisäinformaation poh-
jalta yhteysviranomainen antaa ohjelmasta lausuntonsa ja toteaa, miltä osin arviointioh-
jelmaa on tarvittaessa tarkistettava.

YVA-ohjelman ja yhteysviranomaisen lausunnon pohjalta arvioidaan hankkeen ympä-
ristövaikutukset, jotka esitetään ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa (YVS).

Vaikutusten arviointi tehdään vuoden 2010 aikana ja YVA-selostus on tarkoitus luovuttaa yhteysviranomaiselle toukokuussa 2010. Yhteysviranomainen kuuluttaa arviointiselostuksen nähtävillä olostä vastaavasti kuin ohjelmavaiheessa. Selostuksesta pyydetään tarvittavat lausunnot ja varataan mahdollisuus mielipiteiden esittämiseen selvityksen riittävydestä. Yhteysviranomainen laatii selostuksesta oman lausuntonsa kesällä 2010. YVA-menettely päättyy, kun yhteysviranomainen toimittaa arvioinnin tulokset ja lausuntonsa hankkeesta vastaavalle. Lupaa tai siihen rinnastettavia päätöksiä haettaessa arvointiselostus ja siitä saatu yhteysviranomaisen lausunto liitetään hakemuksiin.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta järjestetään yleisölle avoin tiedotus- ja keskustelutilaisuus arviointiohjelman nähtävilläolokäikänä kesäkuussa 2010. Tilaisuudessa esitellään arviointiohjelmaa ja yleisöllä on mahdollisuus esittää näkemyksiään ympäristövaikutusten arvioinnista.

Toinen tiedotus- ja keskustelutilaisuus järjestetään ympäristövaikutusten arviointiselostuksen valmistuttua syksyllä 2010. Tilaisuudessa esitellään ympäristövaikutusten arvioinnin tuloksia.

Hankkeesta ja sen ympäristövaikutusten arvioinnista tiedotetaan myös yleisen tiedonvälityksen yhteydessä, kuten lehdistötiedotteiden ja lehtiartikkelien välityksellä. YVA-ohjelma ja YVA-selostus ovat nähtävillä ympäristöhallinnon Internet-sivuilla (www.ymparisto.fi).

Arvioitavat vaihtoehdot

YVA-menettelyssä tarkastellaan yhtä hankkeen toteutusvaihtoehtoa sekä YVA-menettelyssä annetun lain edellyttämää niin sanottua nollavaihtoehtoa.

- o Vaihtoehto 1 (VE1): Koko Leväsuon tuotantokelpoinen alue otetaan tuotantoon. Tarkasteltava alue on kooltaan 228,9 ha.
- o Nollavaihtoehto: Leväsuon turvetuotantohanketta ei toteuteta ollenkaan (VE0).

Arvioitavat ympäristövaikutukset ja arviointimenetelmät

Tässä YVA-menettelyssä Leväsuon turvetuotantohankkeen aiheuttamia välittömiä ja välillisiä, pysyviä ja tilapäisiä vaikutuksia arvioidaan sekä luonnonympäristöön että ihmiseen. Tarkasteltavia eri vaikutuskohteita ovat vesistöt, kalasto ja kalastus, pohjavedet, ilman laatu, kasvillisuus ja eläimistö, suojelukohteet, maankäyttö, maisema, ihminen ja yhteiskunta sekä liikenne. Arvioinnissa tarkastellaan sekä tuotantosuoön kuntoonpanon, tuotannon että tuotannon jälkeisen ajan vaikutuksia.

Leväsuon turvetuotantoalueen ympäristövaikutusten tarkastelualueeseen kuuluvat tuotantoalueen lisäksi suota ympäröivät alueet, joiden luonnonoloja tuotantosuoön valmistelu ja turpeen nosto mahdollisesti muuttavat sekä alueet, joille vaikutukset maisemaan, ihmisiin, elinkeinoihin ja viihtyvyyteen ulottuvat. Myös turpeen kuljetusreitit pääväylille ja purkuvesireitistö Koskenjoen suulle saakka kuuluvat vaikutustarkastelualueeseen.

Turvetuotannon vaikutukset purkuvesistöön ovat keskeinen vaikutus. Arvioinnissa tarkastellaan vaikutuksia Leväsuon alapuolisen vesistön (Harvanpuro, Lahnanen, Lahnasenjoki, Jylängönjoki, Osmanginjärvi, Pöhlönjoki, Palosjärvi ja Koskenjoki) veden-

laatuun ja vesimääriin, ja sitä kautta vesieliöstöön, kuten kalastoon. Myös vaikutukset ihmisiin ja luonnonarvoihin ovat keskeisiä turvetuotantohankkeissa. Käytettäviä arviointimenetelmiä on selostettu tarkemmin tässä arviointiohjelmassa.

YVA-menettelyn loppuraportissa, nk. arviointiselostuksessa, suoritetaan hankevaihtoehtojen ja nollavaihtoehdon vertailu ja arvioidaan hankevaihtoehtojen ympäristöllinen toteuttamiskelpoisuus ottaen huomioon haittojen ehkäisemis- ja lieventämiskeinot. Arviointiselostuksessa kuvataan lisäksi arvioinnin epävarmuustekijät ja esitetään ehdotus vaikutusten seurantaohjelmaksi.

Sisältö

1	JOHDANTO	7
2	HANKEKUVAUS.....	8
2.1	HANKEVASTAAVA.....	8
2.2	HANKKEEN TARKOITUS JA PERUSTELUT	8
2.3	HANKKEEN SIJAINTI JA MAANKÄYTTÖTARVE.....	8
2.4	HANKKEEN TEKNINEN TOTEUTUS	10
2.4.1	<i>Hankkeen päävaiheet .....</i>	<i>10</i>
2.4.2	<i>Vesienkäsittely .....</i>	<i>11</i>
2.4.3	<i>Varastointi ja jätteet.....</i>	<i>13</i>
2.5	HANKKEEN SUUNNITTELUTILANNE JA AIKATAULU.....	14
2.6	MUUT TURVETUOTANTOHANKKEET	14
2.7	HANKKEEN EDELLYTTÄMÄT LUVAT, PÄÄTÖKSET JA SUUNNITELMAT	15
2.8	LIITTYMINEN MUIHIN HANKKEISIIN, SUUNNITELMIIN JA OHJELMIIN	17
3	YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELY.....	22
3.1	ARVIOINTIMENETTELYN SISÄLTÖ	22
3.2	ARVIOINTIMENETTELYN OSAPUOLET JA ALUSTAVA AIKATAULU	24
3.3	TIEDOTTAMINEN JA KANSALAISTEN OSALLISTUMINEN YVA-MENETTELYN AIKANA	25
3.3.1	<i>Yleisötillaisuudet.....</i>	<i>25</i>
3.3.2	<i>Muu tiedottaminen ja osallistuminen .....</i>	<i>25</i>
4	ARVIOITAVAT VAIHTOEHDOT	26
5	YMPÄRISTÖN NYKYTILA	26
5.1	MAANKÄYTTÖ JA ASUTUS	26
5.1.1	<i>Maankäyttö ja asutus .....</i>	<i>26</i>
5.1.2	<i>Kaavoitustilanne .....</i>	<i>27</i>
5.2	VIKKISTYSKÄYTTÖ.....	29
5.3	MAISEMA JA KULTTUURIYMPÄRISTÖ	29
5.4	LIKKENNE	29
5.5	ILMANLAATU JA MELU	32
5.6	LUONNONOLOT	32
5.6.1	<i>Kasvillisuus .....</i>	<i>32</i>
5.6.2	<i>Eläimistö .....</i>	<i>34</i>
5.6.3	<i>Suojelualueet .....</i>	<i>35</i>
5.7	POHJAVEDET	35
5.8	PINTAVEDET	35
5.8.1	<i>Yleistä.....</i>	<i>35</i>
5.8.2	<i>Virtaamat.....</i>	<i>37</i>
5.8.3	<i>Veden laatu.....</i>	<i>37</i>
5.9	KALASTO JA KALASTUS	41
6	ARVIOITAVAT YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET JA ARVIOINTIMENETELMÄT	42
6.1	YLEISTÄ	42
6.2	TARKASTELTAVAT VAIKUTUSALUEET	42
6.3	VAIKUTUKSET MAANKÄYTTÖÖN JA ASUTUKSEEN	43
6.4	VAIKUTUKSET IHMISTEN TERVEYTEEN, ELINOLLOIHIN, VIKHTYVYYTEEN JA ELINKEINOIHIN	43
6.5	VAIKUTUKSET MAISEMAAN JA KULTTUURIYMPÄRISTÖÖN	44
6.6	LIKKENNEVAIKUTUKSET	44
6.7	VAIKUTUKSET ILMANLAATUUN, ILMASTOON JA MELUUN	44
6.8	VAIKUTUKSET LUONNONOLOIHIN	45
6.8.1	<i>Kasvillisuus .....</i>	<i>45</i>
6.8.2	<i>Eläimistö .....</i>	<i>45</i>
6.8.3	<i>Suojelualueet .....</i>	<i>45</i>
6.9	VAIKUTUKSET POHJAVESIIN.....	45
6.10	VAIKUTUKSET VESISTÖÖN	46
6.11	VAIKUTUKSET KALASTOON JA KALASTUKSEEN.....	46
6.12	POLTTOAINEISTA, KEMIKAALEISTA JA JÄTTEISTÄ AIHEUTUVAT VAIKUTUKSET	47

6.13	SUON JÄLKIKÄYTÖN VAIKUTUKSET	47
6.14	NOLLAVAIHTOEHDON VAIKUTUKSET	47
6.15	HANKKEESEEN LIITTYVÄT RISKIT.....	47
6.16	VAIHTOEHTOJEN VERTAILU JA VAIKUTUSTEN MERKITTÄVYYDEN ARVIOINTI	48
6.17	EPÄVARMUUSTEKIJÄT	48
7	HAITTOJEN EHKÄISY JA LIEVENTÄMINEN.....	48
8	SUUNNITELMA SEURANTAOHJELMAN LAADINNASTA.....	48
9	LÄHTEET	49

Liitteet

Liite 1	Valuma-alueet ja vedenlaadun havaintopisteet
Liite 2	Leväsuon alapuolisten vesistöjen vedenlaatutulokset vuosina 2000–2009
Liite 3	Tarkasteltavat vaikutusalueet

Pöyry Finland Oy

Marja-Leena Heikkinen
Mari Pekkala
Ella Kilpeläinen
Juha Parviainen
Tiina Sauvola
Eero Taskila
Elina Saine
Kalle Reinikainen

1 JOHDANTO

Vapo Oy suunnittelee turvetuotannon aloittamista Pyhäjärvellä sijaitsevalla 228,9 hehtaarin suuruisella Leväsuolla. Kyseessä on uusi turvetuotantohanke. Hankkeen ympäristövaikutukset arvioidaan ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (468/1994, muutettu 458/2006) mukaisessa menettelyssä. YVA-laki edellyttää arviointimenettelyä, jos suunniteltu turvetuotantopinta-ala on yli 150 ha.

Tämän ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA-menettelyn) tarkoituksena on selvittää Leväsuon alueelle suunnitellun turvetuotantohankkeen ympäristövaikutukset. Tämä ympäristövaikutusten arviointiohjelma (YVA-ohjelma) on suunnitelma siitä, mitä vaikutuksia ympäristövaikutusten arviointimenettelyn yhteydessä arvioidaan ja miten arviointi tehdään. Lisäksi arviointiohjelma sisältää tiedot hankkeesta ja sen vaihtoehtoista, suunnittelun ja YVA-menettelyn aikataulusta, suunnitelman osallistumisen järjestämisestä sekä alueen ympäristön nykytilan kuvauksen.

Pöyry Finland Oy vastaa Vapo Oy:n toimeksiannosta sekä YVA-ohjelman että YVA-selostuksen laadinnasta. YVA-menettelyssä yhteysviranomaisena toimii Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus/Ympäristö ja luonnonvarat vastuualue, jolle mielipiteet ja lausunnot hankkeesta voidaan osoittaa. Osapuolien yhteystiedot on esitetty alla.

Hankkeesta vastaava	Vapo Oy Postiosoite PL 22, 40101 JYVÄSKYLÄ Puh. 020 790 4000 Yhteyshenkilö Lauri Ijäs Puh. 020 790 5828 Sähköposti lauri.ijas@vapo.fi
Yhteysviranomainen	Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus Käyntiosoite Veteraanikatu 1 Postiosoite PL86, 90101 OULU Puh. 020 636 0020
YVA-konsultti	Pöyry Finland Oy Postiosoite PL 20, 90571 OULU Puhelin 010 33280 Yhteyshenkilö Marja-Leena Heikkinen Puh. 010 332 8329 Sähköposti marja-leena.heikkinen@poyry.com

2 HANKEKUVAUS

2.1 Hankevastaava

YVA-menettelyn hankevastaavana on Vapo Oy. Vapo on Itämeren alueen johtava paikallisten ja uusiutuvien polttoaineiden, biosähkön ja -lämmön sekä ympäristöliiketoimintaratkaisujen toimittaja. Vapo on johtava turpeen toimittaja maailmassa. Konserni tuottaa turvetta Suomessa, Ruotsissa ja Virossa. Suurin osa turpeesta käytetään taajamiin ja teollisuuden sähkön, lämmön ja höyryn tuotannossa. Lisäksi turpeesta valmistetaan turvetuotteita, kuten kuiviketta, kasvuturvetta jne. Suomen valtio omistaa emoyhtiö Vapo Oy:n osakkeista 50,1 % ja Suomen Energiavarat Oy 49,9 %. Vapo konsernin liikevaihto vuonna 2008 oli 631,8 miljoonaa euroa. Konsernin palveluksessa on 1780 henkilöä.

2.2 Hankkeen tarkoitus ja perustelut

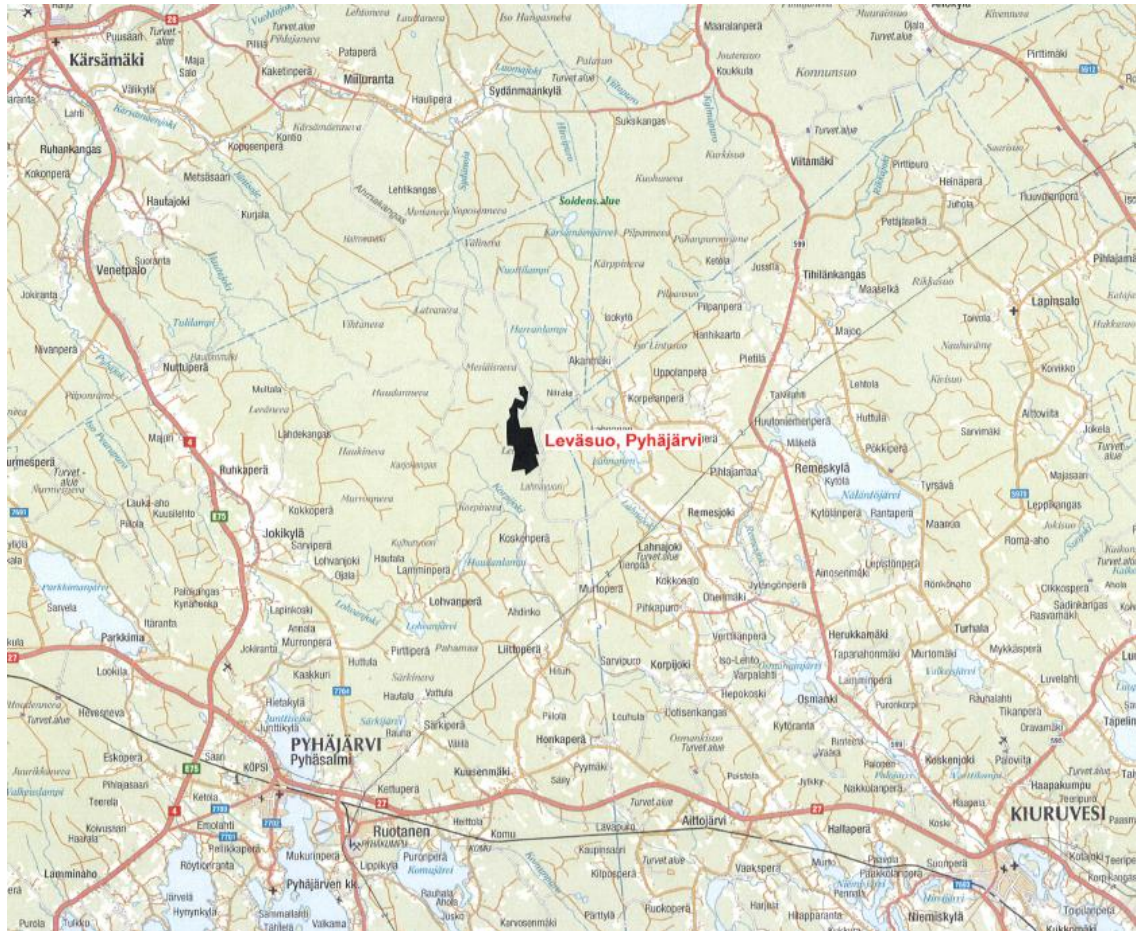
Leväsuon tarkoituksena on korvata Pohjois-Pohjanmaalla tuotannosta poistunutta ja poistuvaa tuotantoalaa, ja mahdollistaa käytössä olevalta tuotantoalalta tuotettavan polttoraaka-aineen kuljettamisen eri käyttökohteisiin tarkoituksenmukaisemmin. Alueelta tullaan tuottamaan pääasiassa jyrsinpolttoturvetta ja osin ympäristöturvetta. Ympäristöturve menee lähiympäristöön kuivikkeeksi, kompostointiin, lietteen imeytykseen ja maanparannukseen. Kysynnän mukaan voidaan tuottaa mahdollisesti myös palaturvetta. Turpeen pääkäyttöpaikkana on Kanteleen Voima Oy:n Haapaveden voimalaitos. Myös Kuopion Energia Oy:n voimalaitos on mahdollinen käyttöpaikka.

2.3 Hankkeen sijainti ja maankäyttötarve

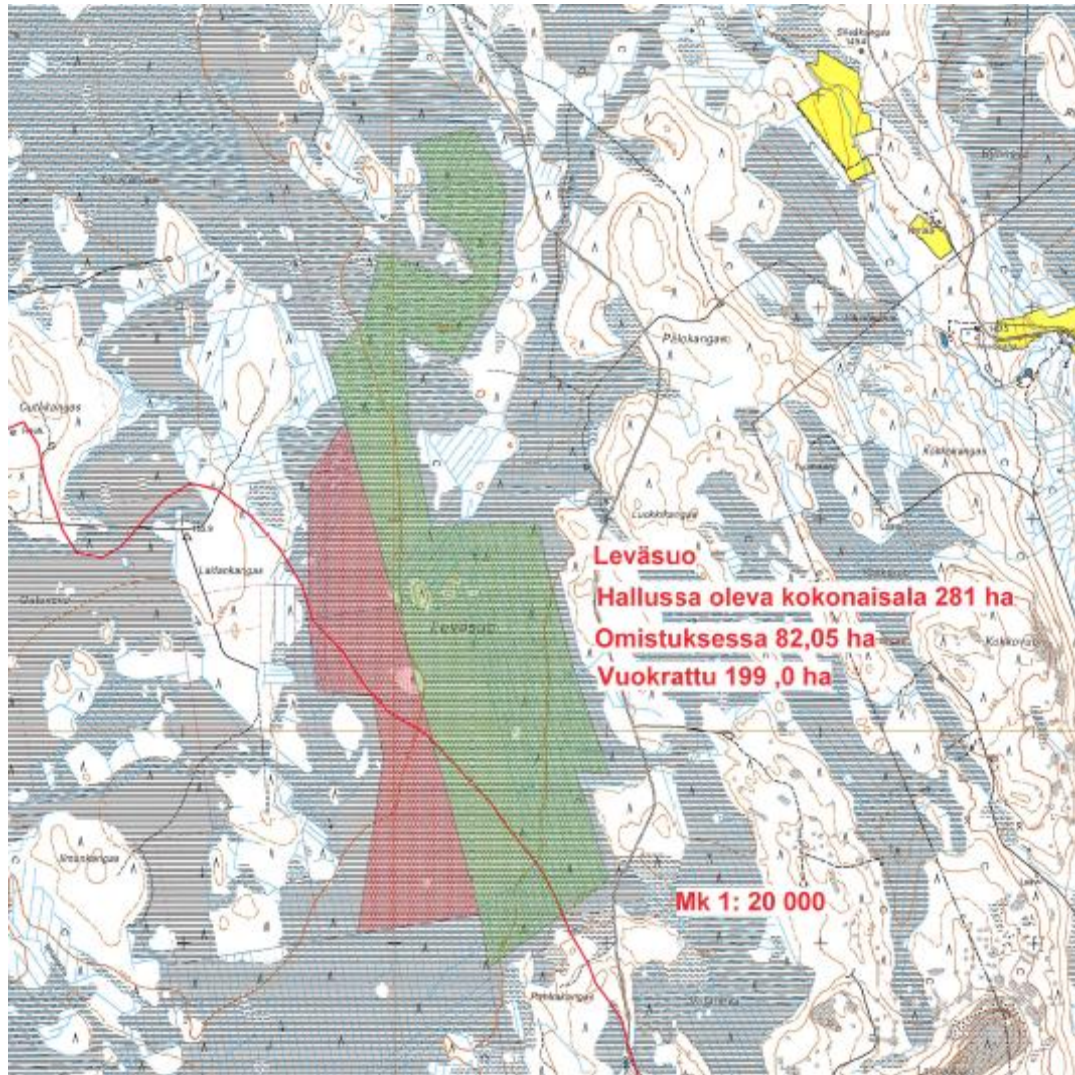
Leväsuo sijaitsee Pohjois-Pohjanmaalla Pyhäjärven kaupungissa noin 18,5 kilometriä keskustasta koilliseen (kuva 1). Vapo Oy:n omistaa Leväsuolla 82 ha ja 199 ha on vuokrattu pitkäaikaisella vuokrasopimuksella (kuva 2).

Ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkastellaan Leväsuon tuotantoaluetta lähiympäristöineen. Tuotantoalueen kokonaispinta-ala on noin 228,9 ha, josta varsinainen tuotanto-ala on noin 217 ha.

Kuva 1. Leväsuon alueen sijainti.

Kuva 2. Vapo Oy:n omistuksessa oleva alue (merkitty punaisella) sekä vuokrattu alue (merkitty vihreällä) Leväsuosta.

2.4 Hankkeen tekninen toteutus

2.4.1 Hankkeen päävaiheet

Turvetuotantohanke jakautuu kolmeen päävaiheeseen: suon kunnostus-, tuotanto- ja jälkihoitovaiheeseen. Seuraavaksi on alustavasti kuvattu hankkeen teknistä toteutusta eri vaiheissa. Menetelmät ja aikataulu tarkentuvat hankkeen teknisen suunnittelun ja YVA-menettelyn edetessä.

Kuntoonpanovaihe

Kuntoonpano alueella tarkoittaa puuston poistoa, vesiensuojelurakenteiden rakentamista sekä kenttien muokkaamista ja muotoilua turvetuotantoa edellyttäviksi. Vesiensuojelurakenteet, ojaistot, aumapaikat ja tiestö rakennetaan tuotantosuunnitelman mukaisesti.

Turvetuotantoalueen kuntoonpanovaihe on maanrakennustyötä, joka aloitetaan tiestön rakentamisella ja puuston poistolla. Työt tehdään seuraavassa järjestyksessä: eristysosat ja paloaltaat, vesiensuojelurakenteet, lasku- ja kokoojaojat ja reuna- ja sarkaojat. Sarkaojitus tehdään 20 m välein. Sarkojen pintakerros puuaineksineen jyrsitään, asennetaan päisteputket ja sarkaojapidättimet sekä kaivetaan sarkojien lietesyvennykset. Viimeksi sarat muotoillaan kunnostusruuvilla tuotantokuntoon, kunnostetaan sarkaojat (tarvittaessa) ja rakennetaan aumapaikat. Tarpeettoman kuormituksen välttämiseksi työt pyritään tekemään mahdollisimman vähävetisinä aikoina. Routakerrosta hyödynnetään suon vetisimpien osien kuntoonpanossa.

Tuotantokuntoon valmistelu-aika on noin 3 vuotta ja valmistelu etenee ja valmistelun kesto voi vaihdella alueittain mm. suon kosteusolosuhteiden takia.

Tuotantovaihe

Tuotanto on pääasiassa jyrsinpolttoturvetta ja osin ympäristöturvetta hakumenetelmällä, mekaanisella kokoojavaunulla tai toisioerottimella varustetulla imuvaunulla keräiltynä. Keskimääräinen vuosituotantomäärä on noin 115 000 m³ päätuotteena jyrsinpolttoturvetta. Turvetta alueella on noin 2 milj. m³ (n. 1,8 milj. MWh) ja tuotanto kestää noin 20–30 vuotta. Keräilyä edeltävät työvaiheet ovat jyrsintä ja kääntäminen sekä karheaminen (paitsi imuvaunukeräilyssä). Lisätietoja tuotannosta on saatavissa Vapo Oy:n internet-sivuilta (www.vapo.fi).

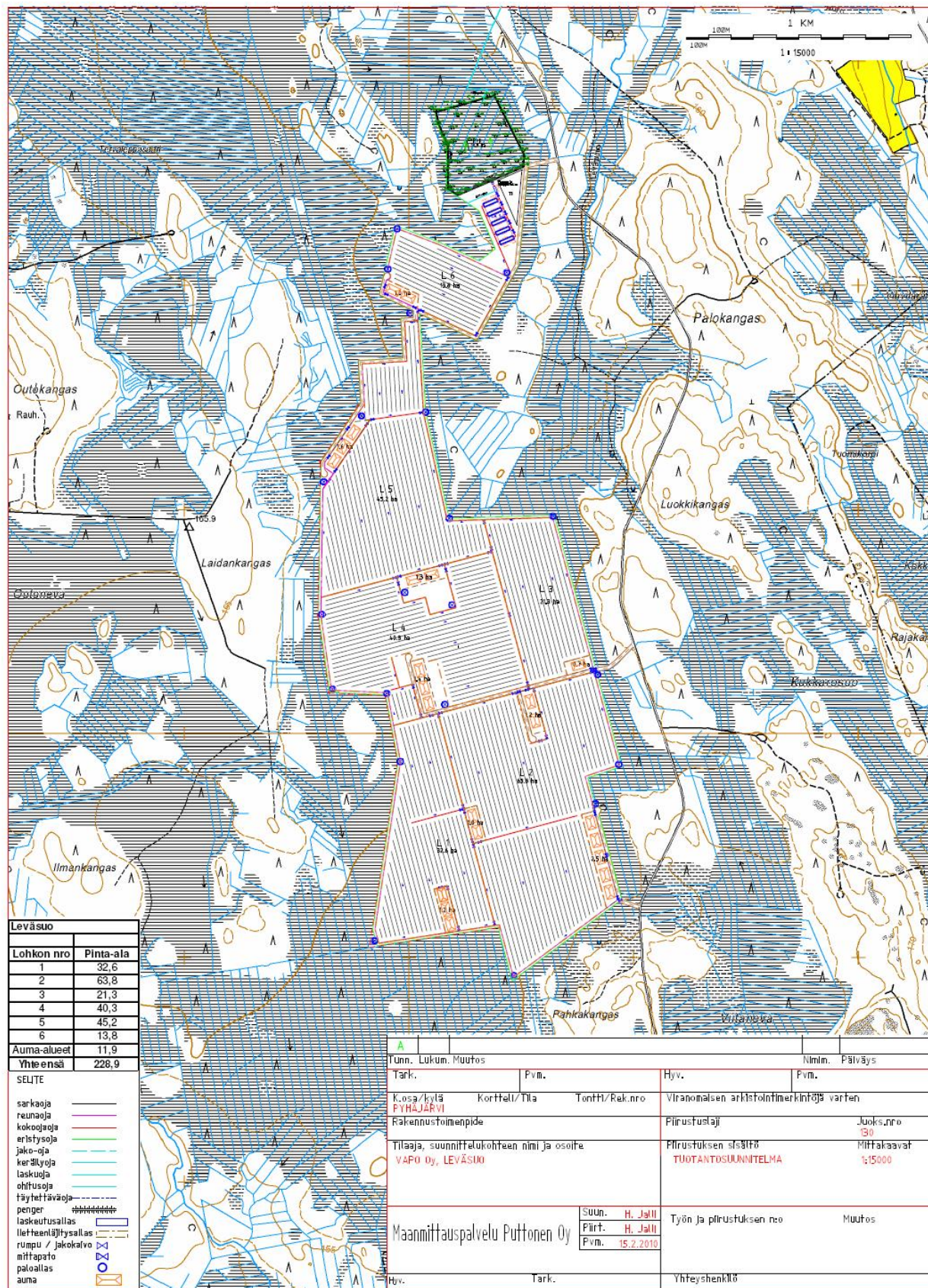
Jälkihoitovaihe

Turvetuotannon loputtua alue siistitään ja tarpeettomat rakenteet ja rakennelmat poistetaan alueelta. Jos tuotannosta poistuu muun maankäytön kannalta tarkoituksenmukaisia kokonaisuuksia muodostavia osa-alueita, toimenpiteet ovat samat. Yhtiö kunnostaa omistamansa alueet uuteen maankäyttöön mahdollisimman pian toiminnan päättymisestä. Mahdollisuuksien mukaan tuotannosta poistuneiden alueiden kuivatus järjestetään erillisesti eli ne rajataan tuotannossa oleviin alueisiin nähden ulkopuolisiksi. Tuotannosta poistuneiden alueiden vedet johdetaan vesiensuojelurakenteiden kautta viranomaisen määräämän ajan. Leväsuon turvetuotannon jälkeen suon jälkikäyttömuodoiksi tulevat kysymykseen esim. metsittäminen tai ruokohelven viljely, myös maatalouskäyttö on mahdollinen vaihtoehto. Vuokrattujen alueiden osalta maanomistaja päättää jälkikäyttömuodoista, vuokra-alue palautetaan kuivatuksestaan metsätalouskäyttöön sopivana.

2.4.2 Vesienkäsittely

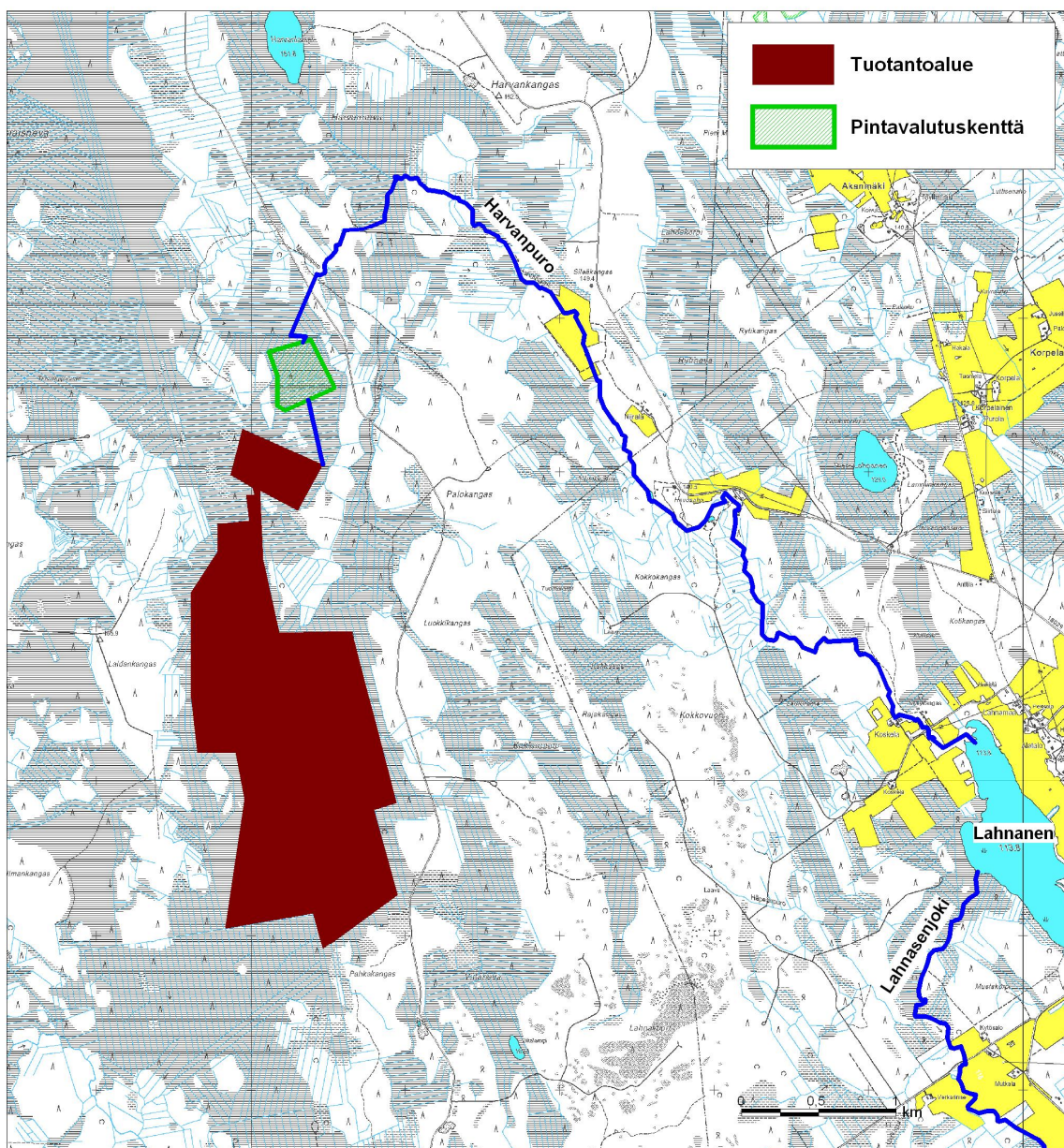
Leväsuon turvetuotantoalue muodostuu 6 tuotantolohkosta, joiden yhteistuotantoala on 228,9 ha ja johon määrään sisältyy tuotettavia auma-alueita yhteensä 11,9 ha. Leväsuon kuivatusvedet puhdistetaan ns. perustason rakentein ja pintavalutus kentällä. Kaikki rakenteet ovat käytössä ympärivuotisesti. Tuotantosuo kuivatusvedet johdetaan laskuoa pitkin myöden Harvanpuroon ja edelleen Lahnaseen (kuvat 3 ja 4).

Kuva 3. Leväsuon turvetuotantoalueen tuotantos suunnitelma.

Kuva 4. Leväsuon turvetuotantoalueen kuivatusvesien purkureitti.

2.4.3 Varastointi ja jätteet

Urakoitsija säilyttää polttoaineitaan siirrettävissä säiliöissä pelastussuunnitelmassa osoitetuissa paikoissa, jotka ovat alustaltaan tiiviitä ja kantavia ja valittu siten, että aineet eivät vahinkotapauksissa pääse leviämään vesistöön tai pohjaveteen. Säiliöiden keskimääräinen koko on 3 000–5 000 l. Polttoöljyn kulutus tuotantokauden aikana on n. 100 000 l. Samanaikaisesti säilytettävän polttoaineen määrä on alle 15 000 l. Säiliöitä täydenneen tuotantokauden aikana kulutuksen mukaan. Lisäksi käytetään voiteluöljyjä n. 700 l sekä muita voiteluaineita n. 150 kg. Voiteluaineet varastoidaan tukikohta-alueella niille varatuissa paikoissa. Varastoauumat suojataan tuotantokauden päättyessä muovilla. Suojamuovin vuotuinen tarve on noin 5,7 t.

Tuotannossa syntyy jäteöljyä 700 l, kiinteää öljyjätettä 115 kg, akkuja 35 kg, sekajätettä 3 m³, aumamuovia 5,7 t ja rautaromua 460 kg. Urakoitsijat toimittavat jäteöljyn, muut ongelmajätteet ja sekajätteen erityisille jätteiden keruupaikoille asianmukaisiin säiliöihin, joista paikallinen jäteyrittäjä toimittaa ne kaatopaikalle. Jäteöljyn ja ongelmajätteiden keruun ja toimituksen asianmukaiseen laitokseen hoitaa siihen hyväksytty yrittäjä. Metalliromu myydään romuraudan välittäjälle kierrätykseen. Aumamuovit kerätään ja varastoidaan tuotantoalueelle niille osoitetuilla varastoalueilla. Varastoitu muovi paalataan ja hyödynnetään myöhemmin energiana tai kierrättämällä.

Toiminnassa syntyy kaivannaisjätteinä kantoja ja muuta puuainesta, kiviä, mineraalimaita sekä lietteitä. Niiden määrät on esitetty huoltosuunnitelmassa.

2.5 Hankkeen suunnittelutilanne ja aikataulu

Hankkeesta vastaavan tarkoituksena on aloittaa turvetuotannon valmistelu alueella heti YVA-menettelyn ja ympäristölupakäsittelyn jälkeen noin vuonna 2012, mikä edellyttäisi ympäristövaikutusten arvioinnin suorittamista loppuun vuoden 2010 loppuun mennessä, ympäristöluvan hakemista heti edellisen vaiheen jälkeen sekä myönteistä päätöstä em. hakemukseen alkutalven 2011 ja 2012 aikana.

2.6 Muut turvetuotantohankkeet

Leväsuosta suurin osa sijaitsee Lahnajoen valuma-alueella (4.566) (pieni osa Korpjoen valuma-alueella 4.565) ja kaikki käsiteltävät vedet johdetaan Lahnajoen valuma-alueelle. Lahnajoen valuma-alueella ei ole muita turvetuotantoalueita. Koko Koskenjoen valuma-alueella (4.56) on 8 kpl eri vaiheissa olevia tuotantoalueita (taulukko 1).

Taulukko 1. Koskenjoen (4.56) valuma-alueella sijaitsevat turvetuotantoalueet ja niiden vaiheet.

Suo	Valuma-alue	Pinta-ala	Vaihe
Liittosuo	4.565	77,6 ha	Päätös 22.3.2010 (ei lainvoimainen) Nro 16/10/1, Dnro PSAVI/41/04.08/2010
Kokkosuo ja Heinäsuo	4.565	(159,7 ha) 108 ha v. 2010 (68 ha Kokkosuo, 40 ha Heinäsuo)	tuotannossa (tark. 31.12.2014)
(Osmanginsuo, Kivisuo, Hanhisuo)	4.565	9 ha	tuotannossa
Luodesuo	4.563 (4.564; 4.562)	214 ha	YVA-menettelyssä
Konnunsuo	4.564 (57.064)	(690 ha (60 ha)) 302 ha v.2010	tuotannossa (tark. 31.12.2010)
Ahmonsuo	4.564	85,5 ha	tuotannossa (tark. 1.3.2017)
Kotisuo	4.564	120 ha (4.573)	aluehallintovirastossa (palautettu) (valitus menossa)
Järvenpäänsuo	4.563	49 ha	aluehallintovirastossa (vireille 28.12.2009)

2.7 Hankkeen edellyttämät luvat, päätökset ja suunnitelmat

Kaavoitus

Koska suunnittelualueelle ei ole laadittu asema- tai yleiskaavaa, on alueella voimassa Pohjois-Pohjanmaan liiton valtuuston 11.6.2003 hyväksymä Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava, jonka ympäristöministeriö vahvisti 17.2.2005. Maakuntakaavassa alueelle ei ole osoitettu erityisiä aluevarauksia, paitsi luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue (uhanalaisen kasvin esiintymä). Aluetta koskevat maakuntakaavan yleiset kaavamääräykset, eikä sinne ole tarpeen laatia tarkempaa osayleiskaavaa.

Ympäristövaikutusten arviointimenettely

YVA-laki edellyttää arviointimenettelyä, jos suunniteltu turvetuotantopinta-ala on yli 150 ha. Tämän perusteella Leväsuon turvetuotantohankkeessa tulee kyseeseen lakisääteinen YVA-menettely.

Ympäristölupa

Turvetuotannon käynnistäminen edellyttää ympäristönsuojelulain (YSL 86/2000) 28 §:n mukaisen luvan, jos tuotantoalue on yli 10 hehtaaria. Ympäristöluvan myöntää hakeuksesta ympäristölupavirasto. Arviointiselostus ja yhteysviranomaisen lausunto liitetään myöhemmin tehtäviin lupahakemuksiin, jotka käsittelee Pohjois-Suomen ympäristölupavirasto. Leväsuon turvetuotantoalue tarvitsee ympäristönsuojelulain 28 §:n mukaisen ympäristöluvan.

Lupahakemuksen sisältö on määritelty ympäristönsuojeluasetuksen (YSA 169/2000) 9-13 §:ssä.

Rakennuslupa

Turvetuotantoalueelle mahdollisesti rakennettavat rakennukset tarvitsevat kunnan myöntämän rakennusluvan. Mahdollinen rakennusluvan tarve selviää suunnittelun edetessä.

Pelastussuunnitelma ja ilmoitus pelastusviranomaisille

Turvetuotantoalueen perustamisesta ilmoitetaan alueen pelastusviranomaiselle viimeistään siinä vaiheessa, kun alueelle haetaan ympäristölupaa. Ilmoituksessa esitetään mihin ja milloin turvetuotantoalue perustetaan, kuinka suuri tuotantoalue on tarkoitus perustaa, sekä tuotantoalueen omistajan ja toiminnanharjoittajan yhteystiedot. Ilmoitukseen on suositeltavaa liittää kartta tai paikkatieto, joista ilmenee karttalehtitieto sekä GPS-koordinaatit.

Turvetuotantoalueista laaditaan pelastussuunnitelmat, jotka toimitetaan pelastusviranomaisille. Suunnitelmat tarkastetaan vuosittain. Pelastussuunnitelmassa selvitetään vaaratilanteet, toimenpiteet vaaratilanteiden ehkäisemiseksi, alkusammutukseen käytettävä henkilöstö ja sen koulutus, tuotantoalueella tarvittavan sammutuskaluston sijainti ja muut järjestelyt sekä toiminta erilaisissa onnettomuustilanteissa.

Vesienjohtamissuunnitelma ja lupa käyttää jätevesien johtamiseen toisen maalla olevaa ojaa

Vesienjohtamissuunnitelmassa esitetään toimet, joilla vähennetään tuotantoalueelta tulevaa vesistökuormitusta. Näitä voivat olla esim. lietteenpidättimet, laskeutusaltaat, virtaamansäätö, pintavalutuskentät ja kemiallinen puhdistus. Kunkin menetelmän soveltuvuudelle on omat reunaehdonsa, jotka on otettava huomioon menetelmän valinnassa. Leväsuon alueen vesien käsittelyssä lähtökohtana on käyttää alueelle soveltuvaa teknistä taloudellisesti parasta mahdollista menetelmää. Tässä YVA-ohjelmassa on esitetty alustava vesienjohtamissuunnitelma, tarkempi kuvaus esitetään YVA-selostuksessa.

Jos kuivatusvesiä johdetaan toisen maalla olevaan ojaan, edellyttää se vesilain 10 luvun 6 §:n mukaista lupaa, johon antaa päätöksen ympäristölupavirasto tai ojan käyttöä koskevaa sopimusta.

2.8 Liittyminen muihin hankkeisiin, suunnitelmiin ja ohjelmiin

Pohjois-Pohjanmaan ympäristöstrategia 2005–2015

Pohjois-Pohjanmaan ympäristöstrategia 2005–2015 on vapaaehtoiseen yhteistyöhön pohjautuva toimintamalli kestävän kehityksen edistämiseksi ja ympäristöyhteistyön parantamiseksi Pohjois-Pohjanmaan maakunnan alueella. Strategiassa on yhtymäkohtia turvetuotantoon ainakin vesien tilan, ilman laadun ja luonnon monimuotoisuuden parantamiseen liittyvissä tavoitteissa (Ympäristöhallinnon Internet-sivut).

Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelma 2007–2010 ja siihen sisältyvä ympäristöselostus

Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelma laaditaan valtuustokausittain valtioneuvoston toimikaudekseen asettamien alueiden kehittämistavoitteiden mukaisesti. Samalla maakuntaohjelma tarkoittaa pidemmän aikavälin maakuntasuunnitelman tavoitteita. Maakuntaohjelmaa toteutetaan vuosittain laadittavan toteuttamissuunnitelman avulla. Pohjois-Pohjanmaan maakuntavaltuusto hyväksyi maakuntaohjelman 2007–2010 ja siihen liittyvän ympäristöselostuksen syyskokouksessaan 29.11.2006. Laadittu Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelma 2007–2010 on toinen uuden aluekehityslain tarkoittama maakuntaohjelma ja se laadittiin tiiviissä ja vuorovaikutteisessa yhteistyössä valtion aluehallintoviranomaisten, kuntien, seutukuntien ja aluekeskusten, koulutus- ja tutkimuslaitosten, elinkeinoelämän, järjestöjen ja muiden keskeisten tahojen ja sidosryhmien kanssa. Sen taustalla on maakuntasuunnitelma 2020. Uusi maakuntaohjelma 2011–2014 ja ympäristöselostus ovat luonnosvaiheessa (luonnos 2.3.2010), ja ne pohjautuvat maakuntasuunnitelman 2030 tavoitteisiin.

Maakuntaohjelma 2007–2010:ssa todetaan maakunnan suuren luonnonvara- ja bioenergiapotentiaalin olevan tulevaisuuden mahdollisuus. Turpeella on suurin aluetaloudellinen merkitys, ja maakunnalla katsotaan olevan hyvät edellytykset kehittyä monipuoliseksi uusiutuvan energiatalouden maakunnaksi. Energia sisältyykin yhteen maakunnan kuudesta toimintalinjasta (Maaseudun ja kaupungin vuorovaikutuksen Pohjois-Pohjanmaa), jossa olevan bioenergian tuotannon edistämisen hankekokonaisuuden toimenpiteitä on täsmennetty energiasstrategia 2015:ssa. Toinen toimintalinja, laatu-ympäristön Pohjois-Pohjanmaa, korostaa mm. ympäristön tilan kohentamista. Maakuntaohjelmassa on huomioitu Pohjois-Pohjanmaan ympäristöstrategian 2005–2015 keskeiset linjaukset. Ympäristöselostus tarkastelee maakuntaohjelman ympäristövaikutuksia.

Pohjois-Pohjanmaan energiasstrategia 2015

Pohjois-Pohjanmaan energiasstrategian tavoitteena on linjata maakunnan energiatalouden kehittäminen vuoteen 2015 ja visiotasolla vuoteen 2025. Strategiassa määritellään lähivuosien keskeiset toimenpiteet alueellisen energiantuotannon kehittämiseksi. Lisäksi on tarkoitus tukea hanketoimijoiden ja rahoittajien päätöksentekoa energiahankkeita koskevien rahoitushakemusten käsittelyssä. Myöskin tullaan todennäköisesti tekemään aloitteita ja esityksiä valtakunnantason energiapolitiikkaan. Työn painotus on bioenergiassa, mutta myös muut energiamuodot tarkastellaan. Samalla selvitetään maakunnallisen energiatoimiston perustaminen. Pohjois-Pohjanmaa on monipuolisen energiantuo-

tannon maakunta ja strategiassa tullaan todennäköisesti painottamaan tätä sekä omien energiavarojen hyödyntämistä ja osaamispohjan lisäämistä.

Turve on nykyisin alueen tärkein energianlähde ja samalla se on tärkein tukipolttoaine muille kiinteille biopolttoaineille. Tässä strategiassa tavoitteeksi on otettu turpeen käytön nykytason säilyttäminen. Strategiassa toimenpiteiksi turvetuotantoon liittyen esitetään:

- o Selvitys tuotannon suuntaamisesta vähäarvoisille ojitetuille soille
- o Turvetuotannon vesiensuojelun edelleen parantaminen
- o Turvetuotantosoiden jälkikäyttö – alueellinen esimerkkisuunnitelma (Kuivaniemi)

Vesipolitiikan puitedirektiivi (direktiivi 2000/60/EY)

Vesipolitiikan puitedirektiivin (direktiivi 2000/60/EY) tarkoituksena on luoda puitteet sekä sisämaan että rannikon pintavesien ja pohjavesien suojelulle. Direktiivin tavoitteena on estää vesistöjen tilan heikkeneminen ja parantaa niiden tilaa. Sen toimeenpanon valmistautuminen Suomessa on meneillään ja käytännön työ on alkanut vaiheittain vuonna 2004 (Ympäristöhallinnon Internet-sivut).

Valtioneuvoston periaateohjelmassa vesiensuojelun suuntaviivat vuoteen 2015 mukaan turvetuotannon haittojen vähentämisessä keskeisiä menetelmiä ovat sijainninohjaus, valuma-alueittainen suunnittelu, parhaan käyttökelpoisen tekniikan käyttöönotto ja tuotannosta vapautuvien alueiden jälkikäytön suunnittelu.

Vuoksen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelma vuoteen 2015

Vuoksen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman 2015 (Ympäristöhallinnon Internet-sivut) mukaan:

Vesiensuojelun ja -hoidon yleinen tavoite on jokien, järvien, rannikkovesien ja pohjavesien vähintään hyvä tila vuoteen 2015 mennessä. Erinomaisiksi tai hyviksi arvioitujen vesien tilaa ei saa heikentää. Nämä tavoitteet ovat yhteisiä koko Euroopan unionin alueella. Vesistöjä rehevöittävien, pilaavien sekä muiden vesiympäristölle haitallisten aiheiden pääsyä vesiin rajoitetaan. Tulvien ja kuivuuden aiheuttamia haittoja vähennetään. Vesienhoitosuunnitelmilla ja niihin liittyvillä toimenpideohjelmilla pyritään saavuttamaan vesienhoidolle asetetut tavoitteet. Vesienhoitosuunnitelmat tarkistetaan kuuden vuoden välein.

Vuoksen vesienhoitoalueella on toiminnassa olevia turvetuotantoalueita yhteensä 94 kappaletta. Pääosa niistä sijaitsee Pohjois-Savossa Iisalmen reitin ja Nilsiän reitin pohjoisosissa. Pinta-alaltaan suurimmat tuotantoalueet sijaitsevat Pohjois-Karjalassa. Vuoksen vesienhoitoalueella turvetuotannon osuus kokonaiskuormituksesta on kokonaisfosforin ja -typen osalta alle prosentin luokkaa. Pistekuormitukseen suhteutettuna osuudet ovat vastaavasti noin 3 prosenttia. Kuormituksella on paikoin kuitenkin suuri paikallinen merkitys vastaanottavissa vesistöissä.

Valtioneuvoston periaatepäätöksen Vesiensuojelun suuntaviivat vuoteen 2015 mukaan turvetuotannon haittojen vähentämisessä painotetaan sijainninohjausta, valuma-alueista suunnittelua, elinkaaren aikaiset vaikutukset huomioon ottavan parhaan käyttökelpoisen tekniikan käyttöä sekä tuotannosta vapautuvien alueiden jälkikäytön suunnittelua. Uusien turvetuotantoalueiden sijainninohjauksella on keskeinen merkitys vesienhoidon tavoitteiden saavuttamisessa. Uusi turvetuotanto tulisi suunnata jo ojitetuille tai tuotannossa oleville alueille. Maakuntakaavojen turvetuotantoaluevaraukset tulee perustua riittäviin ympäristö- ja vesistövaikutusselvityksiin.

Uusien turvetuotantoalueiden lupamenettelyssä edellytetään, että vesienkäsittely on BAT:n vaatimusten mukaista. Vuoksen vesienhoitoalueella vanhojen turvetuotantoalueiden puhdistusmenetelmät eivät ole uudempien tasolla. Vanhojen turvetuotantoalueiden lupakaudet ulottuvat suurelta osin nykyisen vesienhoitosuunnitelmakauden loppupuolelle, joten välittömiä muutoksia käytäntöihin ei ole odotettavissa. Kaakkois-Suomessa on turvetuotannon vesiensuojelussa monin paikoin kehittämistarvetta. Turvetuotannon vesistövaikutusten vähentämiseksi tarvitaan alueella kaikkia käytössä olevia toimenpiteitä, muun muassa kemiallisen käsittelyn lisäämistä noin 150 hehtaarin turvetuotantalalle. Kemiallista käsittelyä tulisi käyttää nykyistä useammin erityisesti vesiensojelluksellisesti herkillä alueilla.

Turvetuotannon talviaikaiseen kuormitukseen on kiinnitettävä huomiota, mikä on pyritty huomioimaan muun muassa pintavalutuksen toimivuudessa tuotantoajan ulkopuolella. Ympärikuotisten pintavalutuskenttien toimivuudesta on tosin vielä melko vähän tutkimustietoa. Huomiota tulee kiinnittää myös turvetuotantoalueen tuotannon loppuvaiheeseen sekä jälkihoitoon. Turpeen noston loppuvaihe tulisi pitää mahdollisimman lyhyenä ja siirtää nostoalue ripeästi muuhun käyttöön. Pohjavesien osalta turpeen otto esitetään ohjattavaksi pohjavesialueiden ulkopuolisille alueille, reunavyöhykkeen ulkopuolelle.

Ehdotuksen mukaan uusien turvetuotantoalueiden sijainninohjauksella on keskeinen merkitys vesienhoidon tavoitteiden saavuttamisessa. Uutta turvetuotantoa tulisi suunnata jo ojitetuille tai tuotannossa oleville alueille. Turvetuotannon ohjaaminen jo ojitetuille alueille ja käytöstä poistuneille turvepelloille luonnontilaisten soiden asemasta vähentää myös turvetuotannosta vapautuvia kasvihuonekaasuja.

Muita keskeisiä ohjauskeinoja ovat muun muassa:

- o Turvetuotantoalueiden sijainninohjaus*
- o Maakuntakaavoissa turvetuotannon aluevarausten tulee perustua riittäviin ympäristö- ja vesistöselvityksiin*
- o Uusien vesiensuojelumenetelmien, erityisesti ympärikuotisesti toimivien vesiensojellumenetelmien, kehittäminen*
- o Uusien tuotantomenetelmien kehittäminen turvetuotannossa*
- o Selvitykset tehtyjen toimenpiteiden vaikuttavuudesta ja kustannustehokkuudesta*
- o Turvetuotannon vesistövaikutusten vähentäminen valuma-aluekohtaisella suunnittelulla*

Kansallinen energia- ja ilmastostrategia

Valtioneuvosto hyväksyi 6.11.2008 pitkän aikavälin ilmasto- ja energiastrategian, jonka valmistelusta on vastannut ilmasto- ja energiapolitiikan ministerityöryhmä. Strategiassa määritellään Suomen ilmasto- ja energiapolitiikan keskeiset tavoitteet osana EU:n tavoitteita. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää merkittäviä toimenpiteitä muun muassa energiakäytön tehostamiseksi ja uusiutuvan energian käytön lisäämiseksi. Strategia esittelee toimia tavoitteiden saavuttamiseksi. Strategia ulottuu vuoteen 2020 saakka. Lisäksi siinä esitetään visioita vuoteen 2050.

Strategiassa todetaan turpeen käytöstä seuraavasti:

”Turve on kotimainen energialähde, jonka käyttö on energiahuollon normaali- ja poikkeusaikojen varmuuden ja energiarakenteen monipuolistamisen kannalta tärkeää. Turve korvaa tuontipolttoaineista erityisesti kivihiihtä ja kaasua. Turpeen tuotanto- ja käyttöketjua on kehitetty valtiovallan toimenpitein määrätietoisesti useiden vuosikymmenten ajan. Turpeen käytöllä on huomattavaa työllisyys- ja aluepoliittista merkitystä Pohjois-, Itä- ja Keski-Suomessa. Tavoitteeksi asetetaan, että turpeen tuotantoon ja käyttöön panostetut voimavarat voitaisiin jatkossakin hyödyntää työllisyyttä ja alueellista kehitystä edistäen.”

Lisäksi strategiassa linjataan turpeen energiakäytön kohdistuvan ensisijassa jo käyttöön otetuille turvemaille ja soille, kuten metsäojitetuille alueille, maatalouskäytössä olleille turvemaille ja suopelloille (Työ- ja elinkeinoministeriön Internet-sivut).

Kansallinen suo- ja turvemaiden strategia

Kansallisen suo- ja turvemaiden strategian valmistelu käynnistettiin vuoden 2009 alussa maa- ja metsätalousministeriön koordinoimana. Strategian on määrä valmistua syksyllä 2010.

Turvemaiden nykyiset, moninaiset käyttötarpeet ja -arvot ovat kasvamassa. Strategian tavoitteena on luoda yhteinen, ajantasainen näkemys soiden ja suoluonnon sekä turvemaiden kestävästä ja monipuolisesta käytöstä. Strategialla määritetään Suomen soihin ja turvemaihin liittyvät tavoitteet ja käyttötarpeet, sekä tarvittaessa keinot niiden yhteensovittamiseksi lähivuosikymmeninä. Valmistelussa otetaan huomioon lähiajan ja pitkän aikavälin tarpeet sekä olemassa olevat kansalliset, EU-tason sekä kansainväliset linjaukset (Maa- ja metsätalousministeriön Internet-sivut).

Valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet

Valtioneuvosto hyväksymät ensimmäiset valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet astuivat voimaan 1.6.2001. Valtioneuvosto päätti 13.11.2008 valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkistamisesta, ja tarkistukset tulivat voimaan 1.3.2009.

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) tehtävänä on varmistaa valtakunnallisesti merkittävien seikkojen huomioon ottaminen maakuntien ja kuntien kaavoituksessa sekä valtion viranomaisten toiminnassa, auttaa saavuttamaan maankäyttö- ja rakennuslain ja alueidenkäytön suunnittelun tavoitteet, joista tärkeimmät ovat hyvä

elinympäristö ja kestävä kehitys, toimia kaavoituksen ennakko-ohjauksen välineenä valtakunnallisesti merkittävissä alueidenkäytön kysymyksissä ja edistää ennakko-ohjauksen johdonmukaisuutta ja yhtenäisyyttä, edistää kansainvälisten sopimusten täytäntöönpanoa Suomessa sekä luoda alueidenkäyttöllisiä edellytyksiä valtakunnallisten hankkeiden toteuttamiselle. Alueidenkäyttötavoitteet jaetaan seuraaviin kokonaisuuksiin:

1. toimiva aluerakenne
2. eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu
3. kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat
4. toimivat yhteysverkot ja energiahuolto
5. Helsingin seudun erityiskysymykset
6. luonto- ja kulttuuriympäristöinä erityiset aluekokonaisuudet.

Turvetuotantoa koskevat kaikki muut alueidenkäyttötavoitekokonaisuudet, paitsi Helsingin seudun erityiskysymykset.

Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävän käytön strategia 2006

Valtioneuvosto on vuonna 2006 hyväksynyt Suomen luonnon monimuotoisuuden ja kestävän käytön strategian 2006–2016 ja siihen liittyvän toimintaohjelman, joka on jatkoa Suomen biologista monimuotoisuutta koskevalle kansalliselle toimintaohjelmalle 1997–2005.

Strategian tavoitteena on:

- o Pysäyttää Suomen luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen vuoteen 2010 mennessä;
- o vakiinnuttaa Suomen luonnon tilan suotuisa kehitys vuosien 2010–2016 kuluessa;
- o varautua vuoteen 2016 mennessä Suomen luontoa uhkaaviin maailmanlaajuisiin ympäristömuutoksiin, erityisesti ilmastonmuutokseen sekä
- o vahvistaa Suomen vaikuttavuutta luonnon monimuotoisuuden säilyttämisessä maailmanlaajuisesti kansainvälisen yhteistyön keinoin.

Strategisina päämäärinä on:

- o edistää luonnon monimuotoisuuden suojelua luonnonsuojelualueverkostoa kehittämällä, eliölajien suojelua tehostamalla ja osana eri toimialojen suunnittelua ja toimintaa;

- o tuottaa ja välittää tutkimukseen perustuvaa tietoa luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävän käytön kustannustehokkaalle ja sopeutuvalle toimintapolitiikalle;
- o edistää luonnon monimuotoisuuden suojelua ja kestävää käyttöä osana eri toimialojen suunnittelua ja toimintaa;
- o varmistaa laaja yhteistyö asianomaisten ministeriöiden ja eri toimijoiden kesken sekä
- o edistää luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä ja kestävää käyttöä maailmanlaajuisesti kansainvälisen yhteistyön keinoin.

3 YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELY

3.1 Arviointimenettelyn sisältö

Ympäristövaikutusten arvioinnista annettu laki tuli voimaan 1.9.1994. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn eli YVA-menettelyn tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja yhtenäistää huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa. Menettelyn tavoitteena on myös lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa hankkeen suunnitteluun. Menettelyssä ei siis tehdä päätöksiä, vaan tuotetaan tietoa päätöksenteon tueksi.

Laissa ja sitä täydentävässä asetuksessa on määritelty, mihin hankkeisiin YVA-menettelyä sovelletaan. Turvetuotantohankkeeseen, jonka tuotantopinta-ala on yli 150 hehtaaria (YVA-asetus 6 §), sovelletaan YVA-menettelyä.

Arviointimenettely alkaa, kun hankkeesta vastaava toimittaa yhteysviranomaiselle eli Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle arviointiohjelman. YVA-ohjelmassa esitellään hanke ja työsuunnitelma sen ympäristövaikutusten arvioimiseksi. Yhteysviranomainen kuuluttaa hankkeesta ja ohjelman nähtävillä olosta ja järjestää hankkeen vaikutusalueella tarvittavat tiedotustilaisuudet, joissa kansalaiset ja yhteisöt voivat esittää mielipiteitään arvioinnin kohteena olevasta hankkeesta. Ohjelmasta annettujen lausuntojen, mielipiteiden, tiedotustilaisuuksissa esille tulleiden seikkojen ja muun lisäinformaation pohjalta yhteysviranomainen antaa ohjelmasta lausuntonsa ja toteaa, miltä osin arviointiohjelmaa on tarkistettava.

YVA-ohjelman ja yhteysviranomaisen lausunnon pohjalta arvioidaan hankkeen ympäristövaikutukset, jotka esitetään ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa (YVS). Yhteysviranomainen kuuluttaa arviointiselostuksesta vastaavasti kuin ohjelmasta, ja järjestää tiedotustilaisuudet. Selostuksesta pyydetään tarvittavat lausunnot ja varataan mahdollisuus mielipiteiden esittämiseen selvitysten riittävydestä. Yhteysviranomainen laatii selostuksesta oman lausuntonsa.

YVA-selostuksen sisällölle asetetaan vaatimuksia YVA-laissa ja -asetuksessa. Lain määrittelyn mukaan YVA-selostus on asiakirja, jossa esitetään tiedot hankkeesta ja sen vaihtoehtoista sekä yhtenäinen arvio niiden ympäristövaikutuksista. YVA-selostus laa-

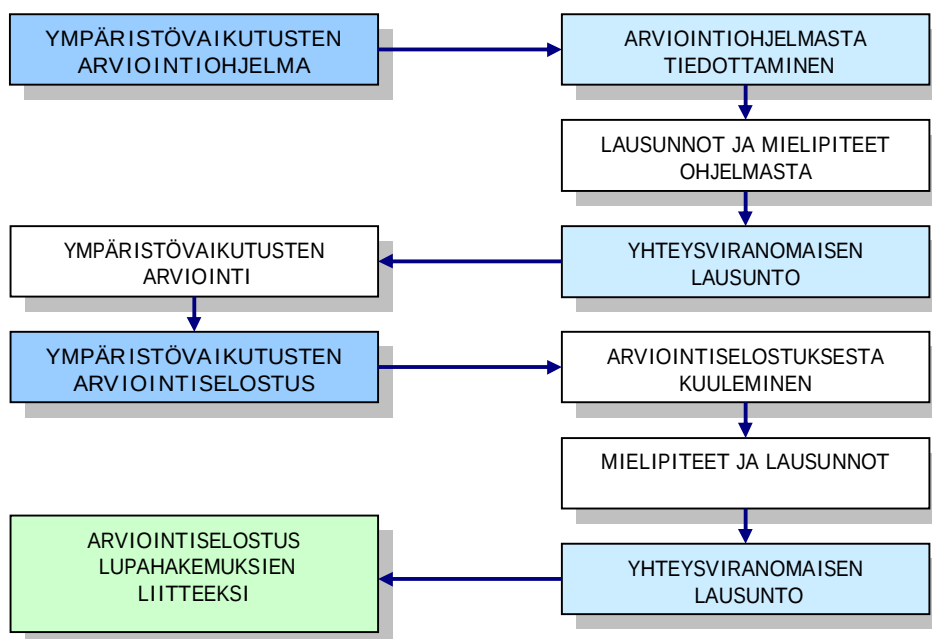
ditaan YVA-ohjelman ja ohjelmasta saatujen lausuntojen ja mielipiteiden sekä laadittujen ympäristövaikutusselvitysten pohjalta.

YVA-selostuksessa:

- o kuvataan tarkasteltavat toteuttamisvaihtoehdot ja ympäristövaikutukset
- o selvitetään ympäristön nykytila
- o arvioidaan toteuttamisvaihtoehtojen ympäristövaikutukset ja niiden merkittävyys
- o vertaillaan toteuttamisvaihtoehtoja
- o suunnitellaan, miten haitallisia vaikutuksia voidaan ehkäistä ja lieventää
- o esitetään ehdotus ympäristövaikutusten seurantaohjelmaksi

YVA-menettely päättyy, kun yhteysviranomainen toimittaa arvioinnin tulokset ja lausuntonsa hankkeesta vastaavalle. Lupia tai niihin rinnastettavia päätöksiä haettaessa arviointiselostus liitetään hakemuksiin. Lupapäätöksessään lupaviranomainen esittää miten arviointiselostus ja siitä annettu yhteysviranomaisen lausunto on otettu huomioon.

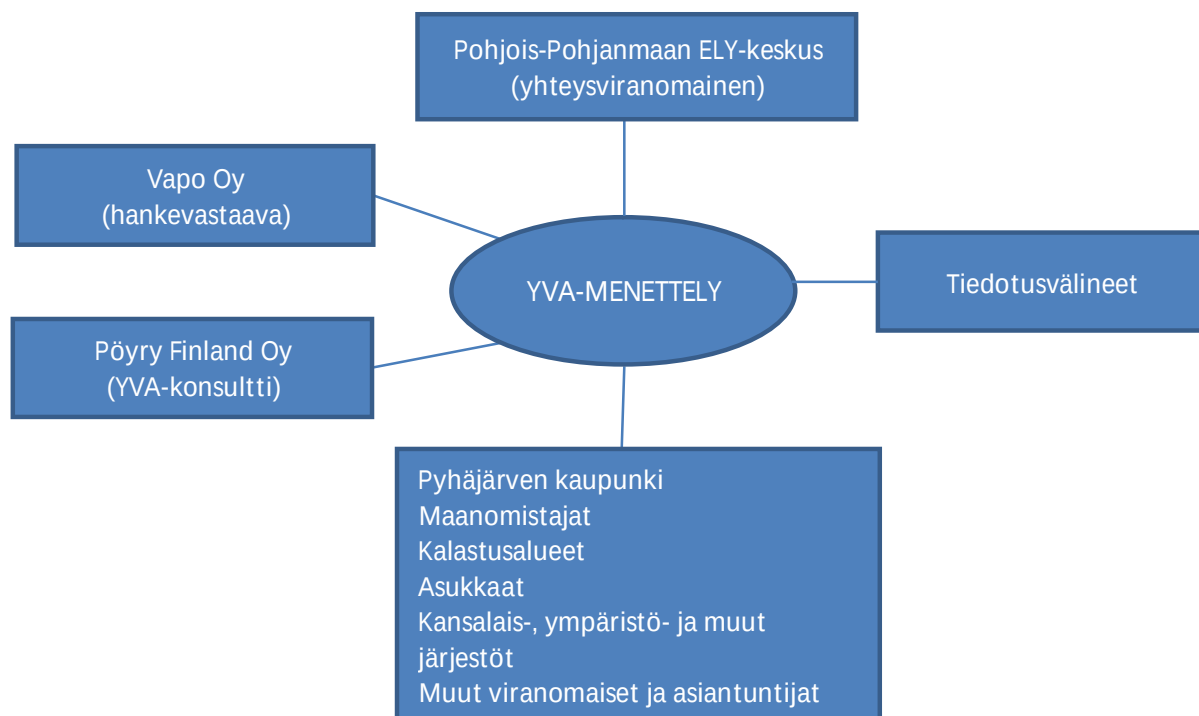
Hankkeen YVA-prosessin kulkua on esitetty kuvassa 5.

Kuva 5. YVA-menettelyn kulku kaaviona.

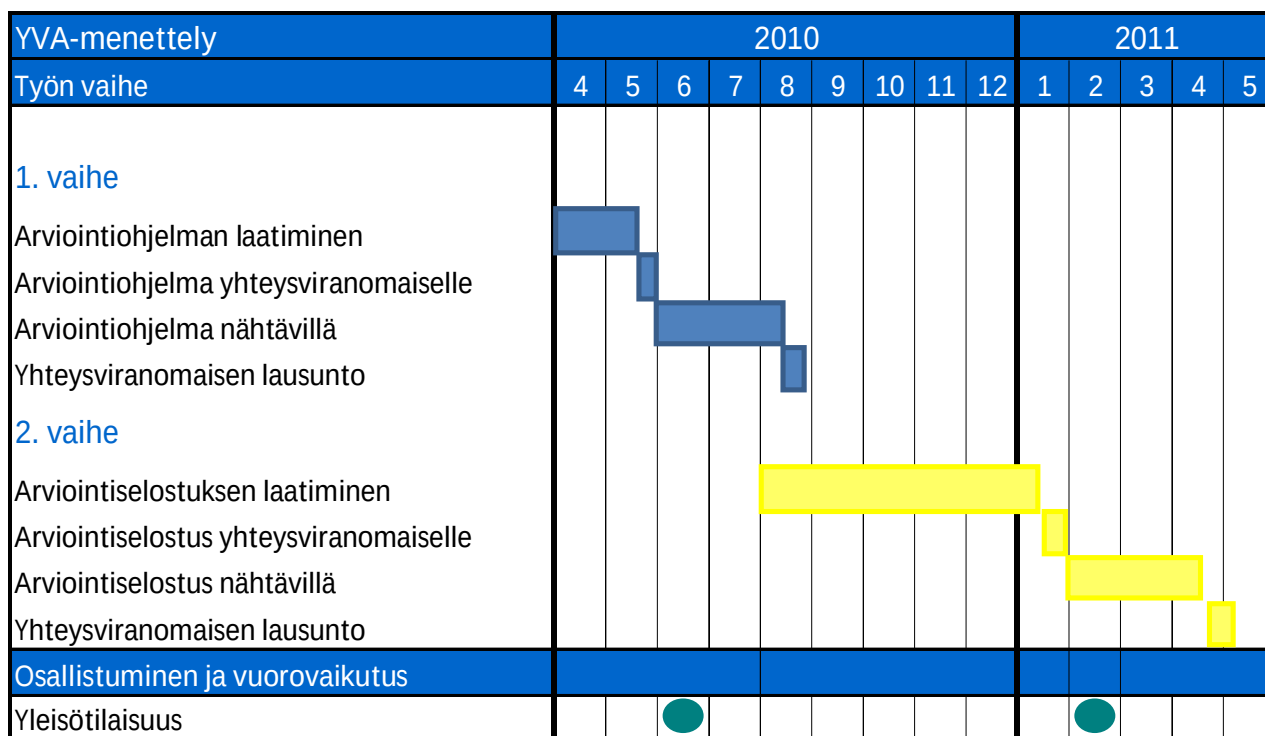
3.2 Arviointimenettelyn osapuolet ja alustava aikataulu

Hankkeen YVA-menettelyyn osallistuvat tahot on esitetty kuvassa 6.

Kuva 6. YVA-menettelyyn osallistuvia tahoja.

Hankkeesta vastaavan on tarkoitus toimittaa ympäristövaikutusten arviointiohjelma yhteysviranomaiselle toukokuussa 2010. Lausunto arviointiohjelmasta saataneen kesällä 2010. Arviointiselostuksen on tarkoitus valmistua joulukuun 2010 loppuun mennessä. Yhteysviranomaisen lausunto arviointiselostuksesta saataneen huhti-toukokuussa 2011 riippuen arviointiselostuksen valmistumisen ajankohdasta (kuva 7).

Kuva 7. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn alustava aikataulu.

3.3 Tiedottaminen ja kansalaisten osallistuminen YVA-menettelyn aikana

YVA-menettely on avoin prosessi, johon asukkailla ja muilla intressiryhmillä on mahdollisuus osallistua. Asukkaat ja muut asianomaiset voivat osallistua hankkeeseen esittämällä näkemyksensä yhteysviranomaisena toimivalle Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle sekä myös hankkeesta vastaavalle tai YVA-konsultille.

3.3.1 Yleisötilaisuudet

Ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta järjestetään yleisölle avoin tiedotus- ja keskustelutilaisuus arviointiohjelman nähtävilläolonaikana touko-kesäkuussa 2010. Tilaisuudessa esitellään arviointiohjelmaa ja yleisöllä on mahdollisuus esittää näkemyksiään ympäristövaikutusten arvioinnista. Toinen vastaavanlainen yleisötilaisuus järjestetään syksyllä 2010 arviointiselostuksen valmistuttua. Tilaisuudessa esitellään ympäristövaikutusten arvioinnin tuloksia.

3.3.2 Muu tiedottaminen ja osallistuminen

Hankkeesta ja sen ympäristövaikutusten arvioinnista tiedotetaan myös yleisen tiedonvälityksen yhteydessä, kuten lehdistötiedotteiden ja lehtiartikkelien välityksellä.

YVA-ohjelman ja -selostuksen nähtävilläolopaikoista tiedotetaan kuulutuksen yhteydessä. Sähköiset versiot ovat nähtävillä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen Internet-

sivuilla. Yleisöllä on mahdollisuus antaa yhteysviranomaiselle kirjallinen lausunto YVA-ohjelmasta ja -selostuksesta niiden nähtävilläoloaikana. YVA-menettelyn yhteysviranomaisen lausunnot ovat nähtävillä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen Internet-sivuilla.

4 ARVIOITAVAT VAIHTOEHDOT

YVA-menettelyssä tarkastellaan yhtä hankkeen toteutusvaihtoehtoa sekä YVA-menettelyssä annetun lain edellyttämää niin sanottua nollavaihtoehtoa.

- o Vaihtoehto 1 (VE1): Koko Leväsuon tuotantokelpoinen alue otetaan tuotantoon. Tarkasteltava alue on kooltaan 228,9 ha.

1-vaihtoehdossa vesienkäsittelymenetelmänä on ympärivuotinen pintavalutus. Vaihtoehtoisesti tarkastellaan kuivatusvesien kemiallista käsittelyä sulan maan aikaan (talvella laskeutusaltaat).

Todennäköisimmät kuljetusreitit Leväsuolta ovat Haapaveden suuntaan tai Kuopion suuntaan. Energiaturve toimitetaan asiakkaille pääasiassa lämmityskaudella (loka-huhtikuu) keskitetysti yhdessä tai kahdessa jaksossa. Vuosittainen toimitus (115 000 m³) vastaa noin 950 rekan ajosuoritetta.

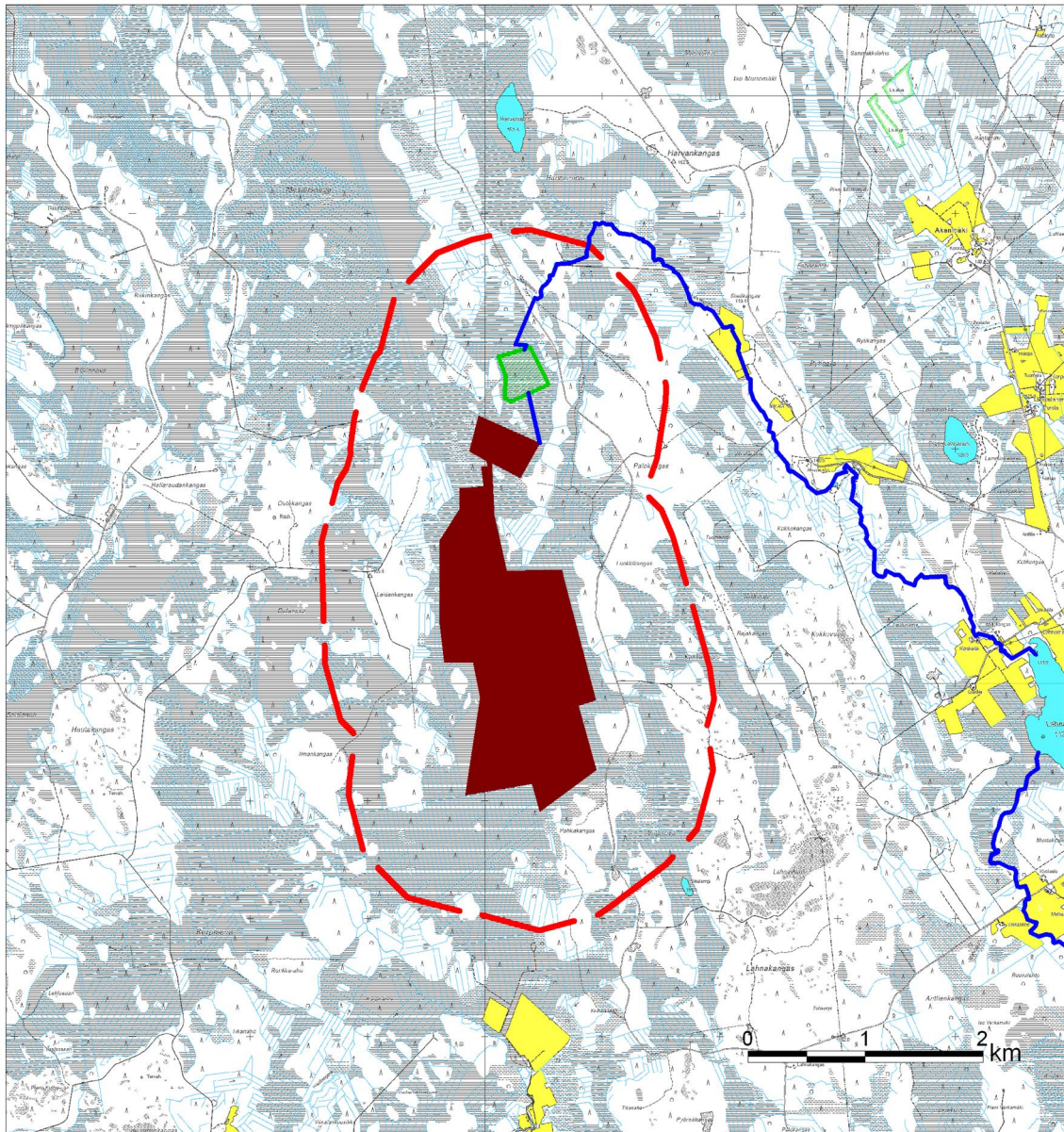
- o Nollavaihtoehto (VE0): Leväsuon turvetuotantohanketta ei toteuteta ollenkaan. Alueen nykytila säilyy ennallaan. Vaihtoehto toimii perustana arvioitaessa hankkeeseen liittyviä taloudellisia, sosiaalisia ja muita vaikutuksia ja se on vertailukohtana hankkeen ympäristövaikutuksia arvioitaessa.

5 YMPÄRISTÖN NYKYTILA

5.1 Maankäyttö ja asutus

5.1.1 Maankäyttö ja asutus

Leväsuon sijaitsee Pohjois-Pohjanmaalla Pyhäjärven kaupungissa noin 18,5 kilometriä keskustasta koilliseen. Leväsuon on keski- ja eteläosaltaan ojittamatonta, mutta reunoilta ojittettua luonnontilaltaan muuttunutta nevaa ja länsireunalta ojittettua rämettä. Suunniteltua tuotantoaluetta ympäröivät joka puolelta ojitetut rämet ja hakatut kangasmetsät (Pöyry Environment Oy 2009). Suunnitellun tuotantoalueen lähiympäristössä ei sijaitse asutusta eikä peltoja (kuva 8). Purkuvesistön varrella sen sijaan on sen sijaan melko runsaasti asutusta ja peltoja.

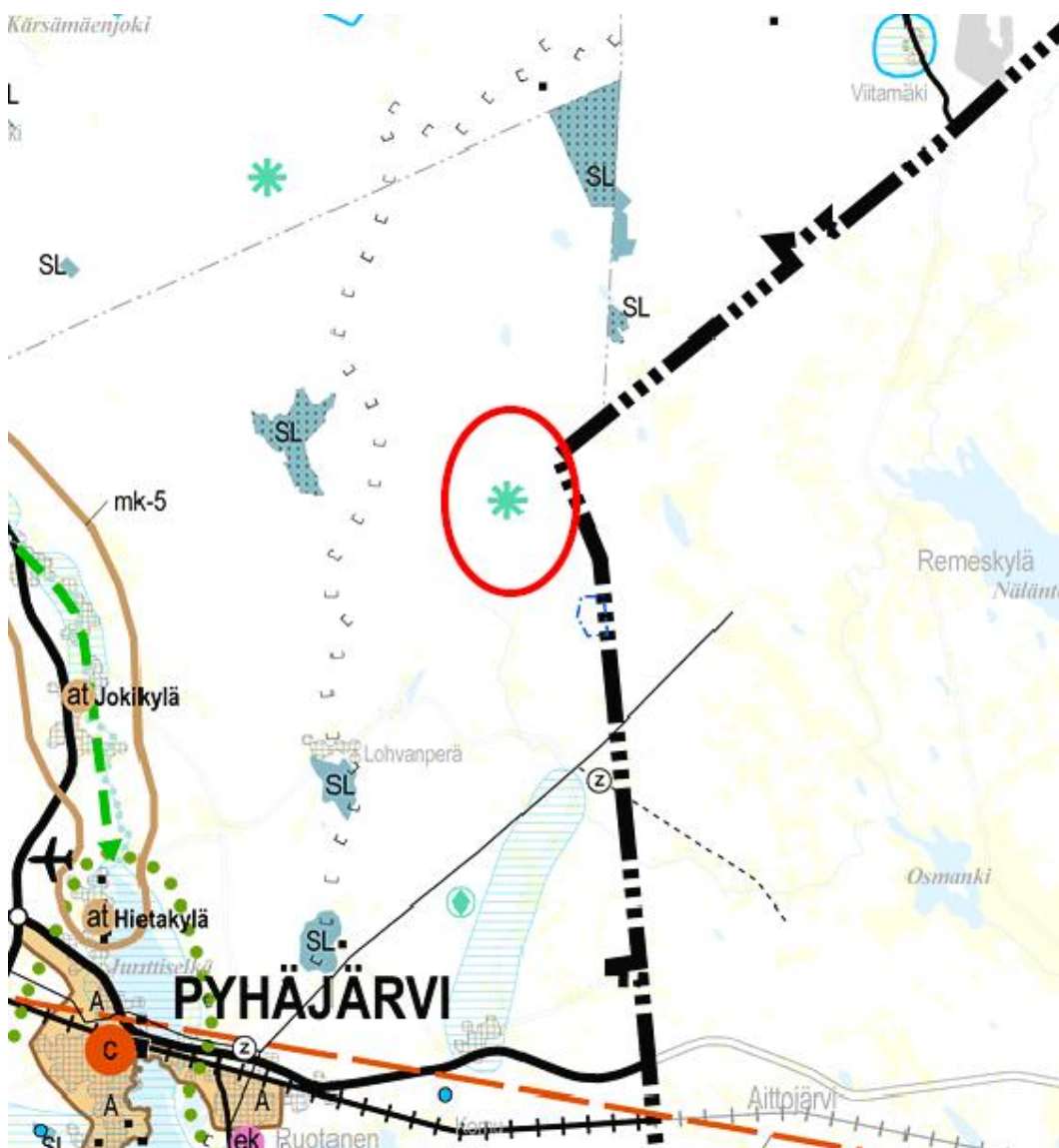
Kuva 8. Leväsuon lähiympäristö 1 km:n vyöhykkeeltä.

5.1.2 Kaavoitustilanne

Suunnittelualueelle ei ole laadittu asema- tai yleiskaavaa. Alueella on voimassa Pohjois-Pohjanmaan liiton valtuuston 11.6.2003 hyväksymä Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava, jonka ympäristöministeriö vahvisti 17.2.2005. Maakuntakaavassa Leväsuon alueelle tai sen välittömään läheisyyteen on osoitettu luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue, jolla osoitetaan suojelualueiden ulkopuolella olevia tärkeitä lintualueita sekä merkittävimmät uhanalaisten kasvien alueet. Alueelle on annettu seuraava suunnittelumääräys: *Alueen maankäyttö tulee suunnitella ja toteuttaa niin, että edistetään alueen monimuotoisuuden säilymistä. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee*

varmistaa, että suunniteltu maankäyttö ei vaaranna linnuston ja kasvien elinoloja (kuva 9).

Turvesoiden käytöstä on annettu yleinen kaavamääräys: Turvetuotantoon tulee ottaa ensisijaisesti entisiin tuotantoalueisiin liittyviä soita, ojitettuja soita tai sellaisia ojittamattomia soita, joiden luonnon- tai kulttuuriarvot eivät ole seudullisesti merkittäviä. Tuotantoa tulee harjoittaa niin, että sen valuma-aluekohtainen vesistön kuormitus vähenee valtakunnallisen vesiensuojelun tavoiteohjelman mukaisesti. Turvetuotannon lopettamisen jälkihoidon ympäristövaikutukset tulee käsitellä valvonta- ja lupaviranomaisten kanssa ennen tuotannon päättymistä. Suopohjien jälkikäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon alueelliset maankäyttötarpeet.

Kuva 9. Ote Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavasta (ei mittakaavassa). Suunnittelualue on ympyröity punaisella.

5.2 Virkistyskäyttö

Tuotantosuo alueen ja sen ympäristön virkistyskäyttö on lähinnä marjastusta ja metsästystä. Leväsuon alueella tai sen lähiympäristössä ei sijaitse virkistysalueita tai -reittejä. Leväsuon alapuolisessa vesistössä harjoitetaan kotitarvekalastusta. Koskenjoella on Kiuruveden Vapaa-ajankalastajat ry:n virkistyskalastuskohde, johon istutetaan pyyntikokoista kirjolohta.

5.3 Maisema ja kulttuuriympäristö

Leväsuo sijoittuu Suomen maisema-aluejaossa Pohjanmaan ja Järvi-Suomen alueen välimaastoon. Tarkemmin Leväsuon alue sijoittuu Suomenselän, Päijät-Hämeen ja Keski-Suomen sekä Savonmaan maisemamaakuntien risteymäkohtaan (Alalammi 1993).

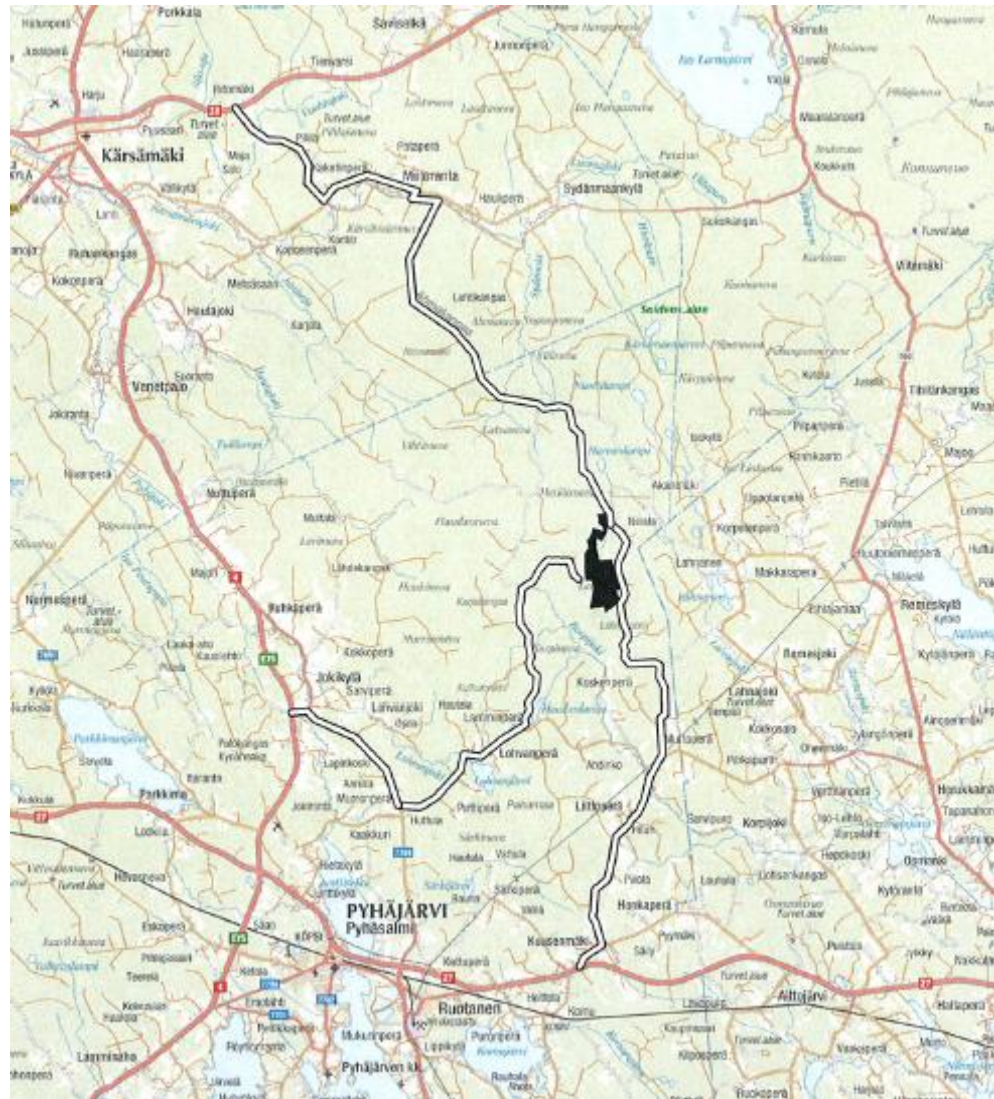
Leväsuon on keski- ja eteläosaltaan ojittamatonta, mutta reunoilta ojitettua luonnontilaltaan muuttunutta nevaa ja länsireunalta ojitettua rämettä. Suunniteltua tuotantoaluetta ympäröivät joka puolelta ojitetut rämet ja hakatut kangasmetsät (Pöyry Environment 2009). Maisemiltaan suo on etenkin keskiosistaan varsin komea, vaikka rajoittuukin kaikkialla ojitettuihin talousmetsiin. Erityisesti eteläisen osan laajat rimpinevat ja avosuon keskellä olevat metsäiset saarekkeet luovat hienoja näkymiä. Suon keskiosan rehevin juotti erottuu maisemassa koivikkoisena ja pensaikkoisena osana avosoiden keskellä (Rehell 1999).

Ympäristöhallinnon Oiva-palvelun mukaan Leväsuon lähialueella ei sijaitse maisemallisesti tai kulttuurihistoriallisesti tärkeitä kohteita. Noin 3 km Leväsuosta koilliseen sijaitsee Tikkalankankaan kivikautinen asuinpaikka (626010087) ja noin 3,5 km suosta itään Lamminkankaan pyyntikuoppa (263010047).

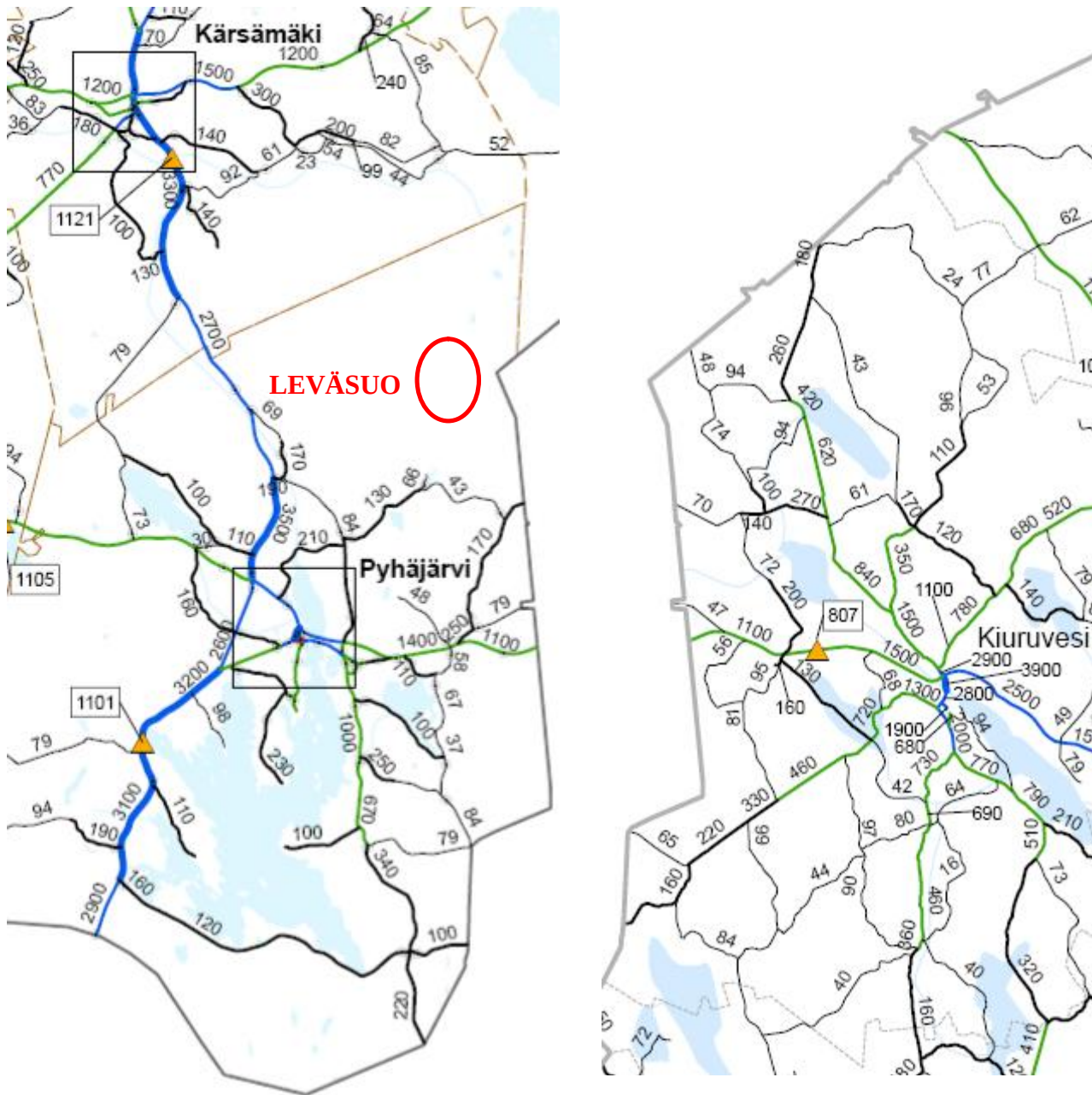
5.4 Liikenne

Energiaturve toimitetaan asiakkaille pääasiassa lämmityskaudella (loka-huhtikuu) keskitetysti yhdessä tai kahdessa jaksossa. Vuosittainen toimitus (115 000 m³) vastaa noin 950 rekan ajosuoritetta.

Todennäköisimmät kuljetusreitit Leväsuolta ovat Haapaveden suuntaan tai Kuopion suuntaan. Leväsuolta pohjoiseen työmaatieltä reittiä: yksityisteitä – Pohjoispuolentie – Välitie – Miilunrannantie – Kaketinperäntie – valtatie 28, mistä edelleen Haapaveden suuntaan. Leväsuolta etelään työmaatieltä reittiä: yksityistie – Lahnakankaantie – Liitoperäntie – valtatie 27, mistä edelleen Haapaveden tai Kuopion suuntaan. Kuljetusreitit on esitetty kuvassa 10. Mahdollisten kuljetusreittien nykyiset liikennemäärät on esitetty kuvassa 11 ja raskaan liikenteen määrä kuvassa 12.

Kuva 10. Turpeen mahdolliset kuljetusreitit Leväsuolta.

Kuva 11. Liikennemäärät yleisillä teillä (ajon/vrk) (vasen kuva Oulun tiepiiri, liikennemääräkartta 2008 & oikea kuva Savo-Karjalan tiepiiri, liikennemääräkartta 2007).

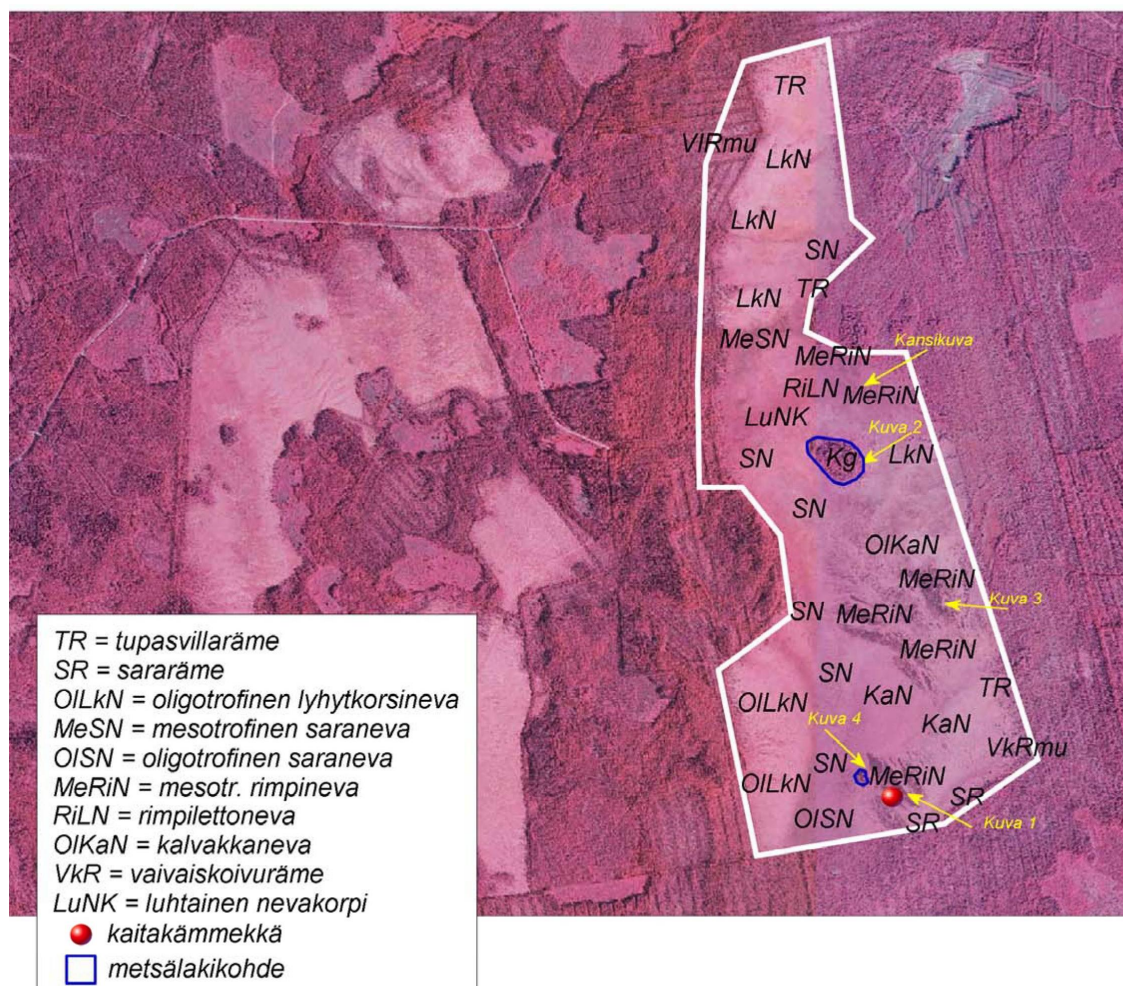
Pohjois-Pohjanmaalla hiukkaspäästöjä syntyy liikenteen ohella teollisuudesta. Eniten haittaa huonosta ilmanlaadusta on yleensä kaupungeissa ja taajamissa, muutoin ilmanlaatua voidaan pitää melko hyvänä (Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus 2008). Läväsuo-
n hankealueen läheisyydessä ei sijaitse ilmanlaatuun merkittävästi vaikuttavia lu-
pavelvollisia teollisuus- tai energiantuotantolaitoksia.

Melusta Leväsuon alueella ei ole tällä hetkellä olemassa mittaustietoja. Alueella tai sen läheisyydessä ei ole runsaasti meluavia kohteita tai toimintoja.

Leväsuo kuuluu Suomen suoaluejaossa Pohjanmaa-Kainuu aapasuoalueeseen. Pohjanmaan ja Suomenselän alueiden tasaisuus suosii laajojen aapasoiden esiintymistä, Kainuussa puolestaan esiintyy topografian vaihtelevuuden ansiosta korpia ja rämeitä sekä lähdekasvillisuutta (Eurola ym.1995). Kasvukauden pituus on alueella reilusta neljästä viiteen kuukautta (Eurola 1999). Suhteellisen vaatimattomasta kevättulvasta johtuen

suot ovat kuivahkoja. Sekä rimpisyys että jänteisyys ovat yleensä heikosti kehittyneitä. Avosoiden osuus on huomattava, erityisesti alueelle ovat luonteenomaisia *Sphagnum papillosum* – valtaiset kalvakkanevat. Soiden reunoilla esiintyy lähinnä tupasvilla-, pallosara- ja nevarämeitä (Kalliola 1973).

Leväsuon on kohtalaisen rehevä reunavaikutteinen aapasuo. Suoalueella on sekä oligotrofisia että mesotrofisia nevoja. Reunoilla on ojitettua rämettä. Ympäröivät ojitukset ovat vaikuttaneet avosoiden rimpiin alueen keski- ja eteläosassa. Suon ojittamattomalle osalle (noin 166 ha) on tehty kasvillisuusselvitys vuonna 2009 sekä 1998 (Pöry Environment Oy 2009a, Rehell 1999). Loppuosa alueesta on karttatarkastelun mukaan ojitettua suota. Tälle osalle tehdään kesällä 2010 täydentävä kasvillisuusselvitys. Kuvassa 13 on esitetty Leväsuolta kesällä 2009 inventoidut suotyypit.

Kuva 13. Leväsuon inventoidun osan suotyypit (Pöry Environment Oy 2009).

Leväsuon inventoidulla alueella ei esiinny luonnonsuojelulain (LSL 29 §) mukaisia suojeltavia luontotyypppejä tai vesilain (1. luvun 15 a ja 17 a §) mukaisia vesiluonnon suojelutyypppejä. Metsälain 10 §:n mukaisia metsäluonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä elinympäristöjä alueella ovat suon keskellä ja eteläosassa sijaitsevat pienet kangasmetsäsaarekkeet.

Leväsuolla uhanalaisiksi luontotyypeiksi (Raunio ym. 2008 mukaan) luokitellaan erittäin uhanalaiset (EN) välipintaiset keskiboreaaliset aapasuot sekä vaarantuneet (VU) saraanevat, kalvakkanevat, minerotrofiset lyhytkorsinevat ja sararämeet.

Selvitysalueella ei tiedetä esiintyvän luontodirektiivin liitteen IV tai erityisesti suojeltavia kasvilajeja. Leväsuolla esiintyy vaarantunutta kaitakämmekkää (*Dactylorhiza traunsteineri*) sekä silmälläpidettävää punakämmekkää (*Dactylorhiza incarnata* subs. *incarnata*). Alueelta on aiemmin tehdyissä inventoinneissa (Rehell 1999) löydetty vaarantunutta lettosaraa (*Carex heleonastes*) sekä alueellisesti uhanalaista ja rauhoitettua suovalkkua (*Hammarbya paludosa*). Suomen kansainvälisistä vastuulajeista Leväsuolla esiintyy vaaleasara (*Carex livida*), pohjanraikasammal (*Sphagnum subfulvum*) ja rimpiraikasammal (*Sphagnum annulatum*).

5.6.2 Eläimistö

Paikallisten erämiesten mukaan Leväsuon alueen hirvikanta on runsas. Myös pienriistaa (jänis, minkki) esiintyy runsaasti. Maaeläimistöstä alueella esiintyvät mm. karhu, supikoira, ilves ja susi. Karhun ja suden esiintyminen on satunnaista, mutta ilveksiä alueella on paljon. Kanaintukanta on tällä hetkellä heikko, mutta riekkokanta on alueen soista johtuen runsaampi kuin alueella yleensä (Pentti Ristinen, sähköposti 13.4.2010; Kalevi Lohva, suullinen tieto 14.4.2010).

Selvitysalueella tai sen läheisyydessä ei ole kansainvälisesti merkittäviä linnustoalueita (IBA) eikä myöskään Suomen tärkeitä lintualueita (FINIBA).

Leväsuolla on tehty pesimälinnustolaskenta kesäkuussa 2009 Koskimiehen (1994) ja Turveteollisuusliitto ry:n (2002) linnustolaskennasta antamia toimintaohjeita soveltaen. Leväsuon alueen pesimälinnusto koostuu pääasiassa suolinnuista ja metsien yleislinnuista. Linjalaskennassa inventointialueella tavattiin yhteensä 32 lintulajia ja 49 lintuparia, lisäksi kasvillisuusselvityksen yhteydessä havaittiin 8 uutta lajia. Varsinaisia suolajeja havaittiin linjalaskennassa kuusi: riekko (*Lagopus lagopus*), pikkukuovi (*Numenius phaeopus*), liro (*Tringa glareola*), valkoviklo (*Tringa nebularia*), niitykirvinen (*Anthus pratensis*) ja keltävästäräkki (*Motacilla grus*). Kasvillisuusselvityksen yhteydessä havaittiin suolajeista kurjen (*Grus grus*) sulkia ja suopöllön (*Asio flammeus*) pesä.

Lintudirektiivin liitteen I lajeista laskennoilla havaittiin metso (*Lagopus lagopus*), palokärki (*Dryocopus martius*) ja liro (*Tringa glareola*). Suomen erityisvastuulajeista (EVA) alueella havaittiin teeri (*Tetrao tetrix*), leppälintu (*Phoenicurus trochilus*), kuovi (*Numenius arquata*), pikkukuovi, liro, valkoviklo, metso ja palokärki. Leväsuolla ei havaittu linnustolaskentojen aikana LsL:n 46§ ja 47§:n mukaisia uhanalaisia tai erityisesti suojeltavia lintulajeja. Alueelta tai sen läheisyydestä ei ole tiedossa olevia uhanalaisten päiväpetolintujen pesäreviirejä.

Linnustollisesti arvokkain alue on Leväsuon rimpinen kaakkois- ja eteläosa, jossa havaittiin mm. suopöllön ja joutsenen pesä sekä riekkopoikue.

5.6.3 Suojelualueet

Valtion ympäristöhallinnon Oiva-tietokannan (2010) mukaan Leväsuon välittömässä läheisyydessä ei sijaitse Natura 2000 -alueverkostoon kuuluvia kohteita, suojelualueita tai suojeluohjelmiin kuuluvia kohteita.

Lähin suojelualue on suon koillispuolella noin 3,6 km päässä sijaitseva Sammakkolammen metsä Natura 2000 -alue (FI1104407). Kyseisellä Natura 2000 -alueella sijaitsee myös Sammakkolahdon yksityinen suojelualue (YSA117833) ja Sammakkolammen metsän vanhojen metsien suojeluohjelma-alue (AMO110540). Noin 4,5 km selvitysalueesta koilliseen sijaitsee Kärämäenjärvien Natura-alue (FI1002002), jolla sijaitsee myös Kärämäenjärvien luonnonhoitometsä (SSO110359) ja Kärämäenjärvien soidensuojelualue (SSA110093). Leväsuon länsipuolella noin 4,5 km etäisyydellä sijaitsee Haudannevan Natura-alue (FI1002004).

5.7 Pohjavedet

Ympäristöhallinnon Oiva-palvelun mukaan Leväsuon tuotantoalueen läheisyydessä ei sijaitse luokiteltuja pohjavesialueita. Lähin pohjavesialue Lahnajoki sijaitsee noin 2 km Leväsuosta kaakkoon. Lahnajoen 1,09 km² suuruinen pohjavesialue (0826351) on arvioitu vedenhankintaa varten tärkeäksi pohjavesialueeksi.

5.8 Pintavedet

5.8.1 Yleistä

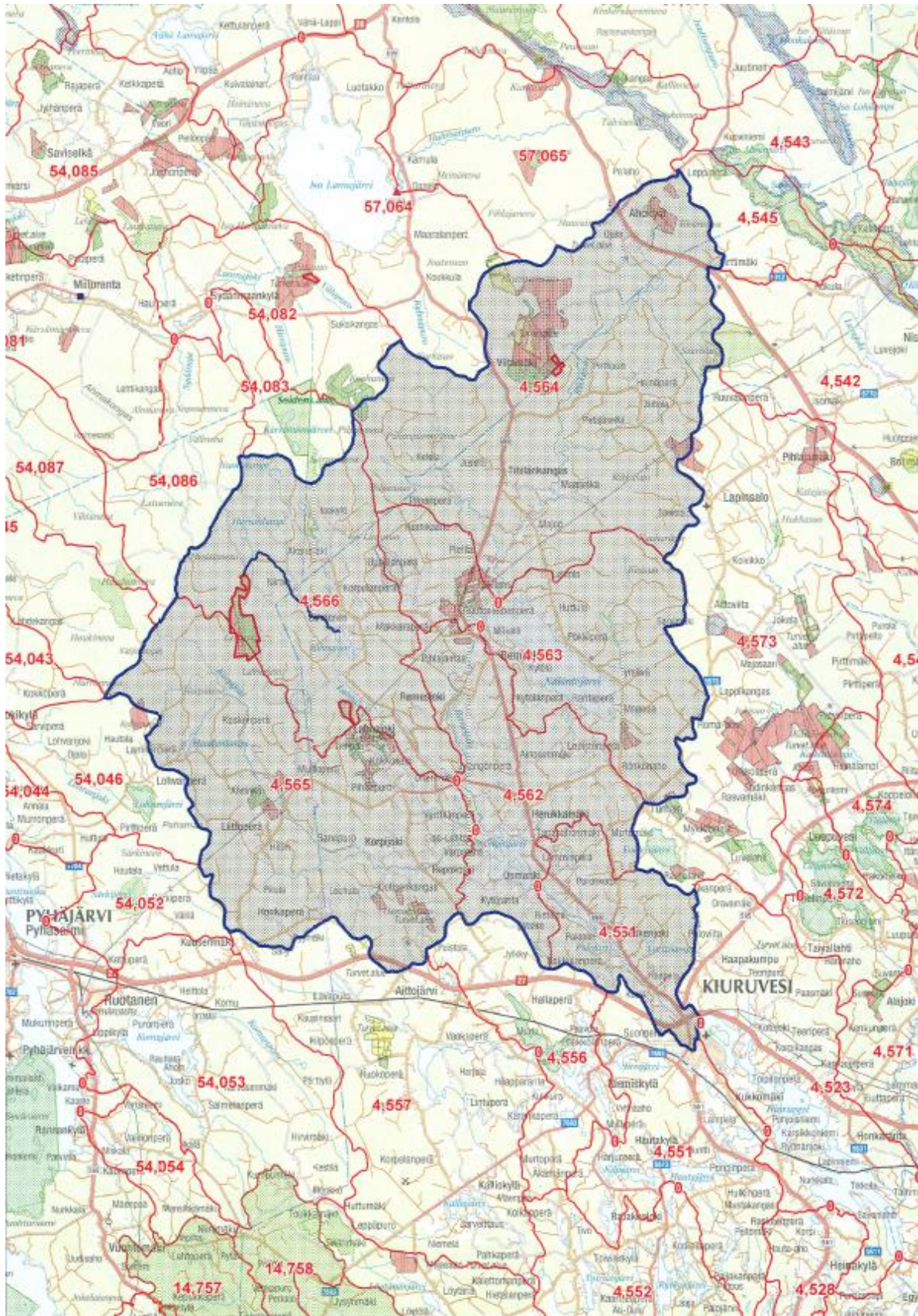
Leväsuon tuotantoalue sijaitsee Koskenjoen vesistöalueeseen (4.56) kuuluvalla Lahnajoen vesistöalueella (4.566), pieni osa Leväsuon tuotantoalueesta kuuluu Korpjoen osavaluma-alueeseen (4.565) (kuva 14). Koskenjoen vesistöalueen pinta-ala on 669,47 km² (järvisyys 2,87 %). Lahnajoen valuma-alueen pinta-ala on 103,45 km² (järvisyys 0,96 %) ja Korpjoen valuma-alueen pinta-ala 148,66 km² (Ekholm 1993). Leväsuon tuotantoalueen kuivatusvedet johdetaan laskuojaa pitkin Harvanpuroon, josta edelleen Lahnaan, Lahnajokeen, Jylängönjokeen ja Osmanginjärveen (liite 1).

Taulukossa 2 on esitetty tietoja Leväsuon purkuvesistön lammista ja järvistä. Kiuruveden yläpuolisen valuma-alueen koko on 11 520 ha (Valtion ympäristöhallinnon Oiva-tietokanta 2010).

Taulukko 2. Tietoja purkuvesistön lammista ja järvistä (Valtion ympäristöhallinnon Oiva-tietokanta 2010).

	pinta-ala ha	kok.rantav.	syvyys	max.syvyys
Lahnanen	56	4,4	0,61	1,2
Osmanginjärvi	278	16,6	1,18	6,5
Palosjärvi	29,3	5,4	1,3	3,9
Kiuruvesi	1432	65	1,4	8,0

Kuva 14. Leväsuon turvetuotantoalueen sijainti Koskenjoen vesistöalueeseen (4.56) kuuluvilla Lahna- ja Korpjoen (4.56) valuma-alueilla.

Karttatarkastelun perusteella suurin osa Lahnaajoen ja koko Koskenjoen valuma-alueesta on ojitettua suo- ja metsäaluetta. Valuma-alueella on myös melko paljon peltoja, jotka keskittyvät jokivarsien alueille. Lahnaajoen valuma-alueella ei ole muita turvetuotanto-alueita. Koko Koskenjoen valuma-alueella sen sijaan on tuotannossa olevia soita ja suunnitteilla olevia tuotantosoita (taulukko 1).

5.8.2 Virtaamat

Taulukossa 3 on esitetty virtaamat Harvanpuron suulla sen laskiessa Lahnaseen, Jylängönjoen suulla sen laskiessa Osmanginjärveen, Osmanginjärven luusuassa ja Koskenjoen suulla sen laskiessa Kiuruveteen. Virtaamatiedot ovat peräisin SYKE:n vesistömallijärjestelmästä. Virtaamatiedot on ilmoitettu vuosilta 1961–2009.

Taulukko 3. Virtaamat Harvanpuron suulla, Jylängönjoen suulla, Osmanginjärven luusuassa sekä Koskenjoen suulla vuosina 1961–2009 (SYKE 2010).

	Harvanpuron suu	Jylängönjoen suu	Osmanginjärven luusua	Koskenjoen suu
	m ³ /s	m ³ /s	m ³ /s	m ³ /s
koko vuosi				
MQ	0,6	0,9	5,5	6,0
joulu-maaliskuu				
MQ	0,1	0,2	1,5	1,7
kesä-syyskuu				
MQ	0,4	0,6	4,0	4,4
MNQ	0,03	0,1	0,5	0,6
MHQ	1,9	2,3	14,7	16,6

5.8.3 Veden laatu

Vuosien 2000–2003 aineistoon perustuvan vesistöjen käyttökelpoisuusluokituksen mukaan Lahnanen, Lahnaajoki ja Jylängönjoki kuuluvat välttävään luokkaan, Osmanginjärvi ja Pöhlönjoki huonoon luokkaan sekä Palosjärvi ja Kiurujärvi välttävään luokkaan. Alueen vesistöistä ei ole tehty pintavesien ekologista luokittelua, vaan niistä on olemassa ainoastaan asiantuntija-arvio. Arvion mukaan Jylängönjoki kuuluu luokkaan tyydyttävä, Osmanginjärvi luokkaan välttävä ja Pöhlönjoki-Koskenjoki luokkaan tyydyttävä (Ympäristöhallinnon Internet-sivut).

Leväsuon suunnitellulta turvetuotantoalueelta vedet johdetaan alapuoliseen Harvanpuroon, josta edelleen Lahnaseen, Lahnaajokeen, Jylängönjokeen, Osmanginjärveen, Pöhlönjokeen, Palosjärveen ja Koskenjokeen, josta edelleen Kiuruveteen. Seuraavassa on tarkasteltu näiden vesistöjen vedenlaatua yhteensä 14 havaintopaikalta. Vedenlaatutulokset on ilmoitettu 2000-luvulta ja tiedot ovat peräisin Ympäristöhallinnon Oivatietojärjestelmästä, Harvanpuron ja Lahnasen vedenlaatutulokset ovat Vapon ennakkotarkkailutuloksia. Vedenlaadun tarkkailupisteet on esitetty liitteen 1 kartalla ja tulokset taulukossa 4 sekä kokonaisuudessaan liitteessä 2.

Harvanpurossa vesi on ollut humus- ja rautapitoista sekä melko ravinteikasta (taulukko 4). Kiintoainepitoisuudet eivät ole olleet erityisen suuria. Veden pH on ollut happaman puolella tai lähellä neutraalia. Veden fosforipitoisuudet ovat vaihdelleet välillä 30–65 µg/l ja typpipitoisuudet välillä 630–880 µg/l. Vedessä on ollut runsaasti fosfaattifosfo-

ria. Kesän keskimääräisten ravinnepitoisuuksien perusteella Harvanpuron vesi voidaan luokitella reheväksi.

Lahnasessa vesi on ollut humus- ja rautapitoista ja kiintoainepitoisuudet ovat olleet melko suuria (taulukko 3). Lisäksi vesi on ollut melko ravinteikasta, erityisesti fosforipitoisuudet ovat olleet melko suuria. Veden pH on ollut happaman puolella tai lähellä neutraalia. Veden fosforipitoisuudet ovat vaihdelleet välillä 52–200 µg/l ja typpipitoisuudet välillä 950–1100 µg/l. Vedessä on ollut runsaasti epäorgaanisia ravinteita. Kesän keskimääräisten ravinnepitoisuuksien perusteella Lahnanen voidaan luokitella reheväksi. Lahnasen veden laatu on ollut hieman heikompia kuin Harvanpurossa, erityisesti kokonaisfosforipitoisuudet ovat olleet Lahnasessa selvästi suurempia.

Lahnajoessa veden laatu on ollut samanlaatuista ja hieman heikompaa kuin yläpuolisessa Lahnasessa (taulukko 4). Lahnajoen vesi on ollut tummaa, sameaa, humuspitoista ja hyvin rautapitoista. Lisäksi vesi on ollut melko ravinteikasta, erityisesti fosforipitoisuudet ovat olleet melko suuria. Veden pH on ollut hieman happaman puolella ja sähkönsäjohtavuudet luonnonvesille tyypillisellä tasolla. Happitilanne Lahnajoessa on ollut tyydyttävä. Alkaliniteettiarvojen perusteella veden puskurointikyky on ollut erinomainen tai hyvä. Veden fosforipitoisuudet ovat vaihdelleet välillä 57–190 µg/l ja typpipitoisuudet välillä 880–1400 µg/l. Vedessä on ollut runsaasti epäorgaanisia ravinteita. Kesän keskimääräisten ravinnepitoisuuksien perusteella Lahnajoki voidaan luokitella reheväksi, fosforin osalta jopa ylireheväksi.

Jylängönjoessa veden laatu on ollut pääosin hieman parempaa tasoa kuin yläpuolisessa Lahnajoessa (taulukko 4). Jylängönjoen vesi on ollut tummaa, sameaa ja rautapitoista. Lisäksi vesi on ollut melko ravinteikasta, erityisesti fosforipitoisuudet ovat olleet melko suuria. Veden pH on ollut hieman happaman puolella ja sähkönsäjohtavuudet luonnonvesille tyypillisellä tasolla. Happitilanne Jylängönjoessa on ollut tyydyttävä. Alkaliniteettiarvojen perusteella veden puskurointikyky on ollut erinomainen tai hyvä. Veden fosforipitoisuudet ovat vaihdelleet välillä 78–150 µg/l ja typpipitoisuudet välillä 980–1600 µg/l. Vedessä on ollut runsaasti epäorgaanisia ravinteita. Kesän keskimääräisten ravinnepitoisuuksien perusteella Jylängönjoki voidaan luokitella reheväksi, fosforin osalta jopa ylireheväksi.

Osmanginjärven päällyksivedessä happitilanne on ollut pääosin tyydyttävää tai välttävää tasoa ja happea on riittänyt myös talvella (taulukko 4). Talvella sen sijaan Osmanginjärven vesi on ollut lähellä pohjaa usein vähähappinen tai lähes hapeton. Tällöin pohjasta on myös vapautunut ravinteita veteen. Myös kesäisin pohjan happitilanne on ollut toisinaan heikko. Osmanginjärvestä vesi on ollut humus- ja rautapitoista, tummaa, melko sameaa ja ravinteikasta. Veden pH on ollut hieman happaman puolella ja sähkönsäjohtavuudet luonnonvesille tyypillisellä tasolla. Alkaliniteettiarvojen perusteella veden puskurointikyky on ollut erinomainen. Veden fosforipitoisuudet ovat vaihdelleet välillä 73–140 µg/l ja typpipitoisuudet välillä 850–1800 µg/l. Vedessä on ollut runsaasti epäorgaanisia ravinteita. Kesän keskimääräisten ravinnepitoisuuksien perusteella Osmanginjärvi voidaan luokitella reheväksi, fosforin osalta jopa ylireheväksi. Kesän keskimääräisten a-klorofyllipitoisuuksien perusteella Osmanginjärvi voidaan luokitella kuuluvaksi rehevään luokkaan. 2000-luvun vedenlaatutulosten perusteella Osmanginjärven veden laatu näyttäisi olevan eri pisteillä melko samanlainen.

Osmanginjärvestä laskevan Pölhönjoen veden laatu on ollut yläpuolisen vesistön tavoin melko huono (taulukko 4). Pölhönjoen vesi on ollut tummaa, sameaa ja rautapitoista. Lisäksi vesi on ollut melko ravinteikasta, erityisesti fosforipitoisuudet ovat olleet melko suuria. Veden pH on ollut hieman happaman puolella ja sähkönjohtavuudet luonnonvesille tyypillisellä tasolla. Happitilanne Pölhönjoessa on ollut pääosin välttävä. Alkaliniteettiarvojen perusteella veden puskurointikyky on ollut erinomainen tai hyvä. Veden fosforipitoisuudet ovat vaihdelleet välillä 64–120 µg/l ja typpipitoisuudet välillä 930–1400 µg/l. Vedessä on ollut runsaasti epäorgaanisia ravinteita. Kesän keskimääräisten ravinnepitoisuuksien perusteella Pölhönjoki voidaan luokitella reheväksi.

Palosjärven veden laatu on ollut yläpuolisen vesistön tavoin melko huono (taulukko 4). Palosjärven happitilanne on ollut pääosin välttävä ja happea on riittänyt järvessä myös talvella. Palosjärven vesi on ollut tummaa, sameaa ja rautapitoista. Lisäksi vesi on ollut melko ravinteikasta, erityisesti fosforipitoisuudet ovat olleet melko suuria. Veden pH on ollut hieman happaman puolella ja sähkönjohtavuuden luonnonvesille tyypillisellä tasolla. Veden fosforipitoisuudet ovat vaihdelleet välillä 56–130 µg/l ja typpipitoisuudet välillä 610–1400 µg/l. Kesän keskimääräisten ravinnepitoisuuksien perusteella Palosjärvi voidaan luokitella reheväksi, fosforin osalta jopa ylireheväksi.

Myös Koskenjoen veden laatu on ollut melko huono (taulukko 4). Koskenjoen vesi on ollut tummaa, sameaa sekä humus- ja rautapitoista. Lisäksi vesi on ollut melko ravinteikasta, erityisesti fosforipitoisuudet ovat olleet melko suuria. Veden pH on ollut hieman happaman puolella ja sähkönjohtavuudet luonnonvesille tyypillisellä tasolla. Happitilanne Koskenjoessa on ollut pääosin tyydyttävää tasoa. Alkaliniteettiarvojen perusteella veden puskurointikyky on ollut erinomainen tai hyvä. Veden fosforipitoisuudet ovat vaihdelleet välillä 55–120 µg/l ja typpipitoisuudet välillä 800–2400 µg/l. Vedessä on ollut runsaasti epäorgaanisia ravinteita. Kesän keskimääräisten ravinnepitoisuuksien perusteella Koskenjoki voidaan luokitella reheväksi.

Taulukko 4. Veden laatu Harvanpurossa, Lahnasessa, Lahnaajoessa, Jylängönjoessa, Osmanginjärnessä (1 m), Pölhönjoessa, Palosjärnessä (1 m) ja Koskenjoessa vuosina 2000–2009 (Ympäristöhallinnon Oiva-tietokanta ja Vapo Oy ennakkotarkkailunäytteet).

Havaintopaikka		O ₂	O ₂	pH	kiinto- aine	sähk. joht.	väri	sameus	COD _{Min}	Kok.N	NO ₂₊₃ -N	NH ₄ -N	Kok.P	PO ₄ -P	Fe	a-kloro- fylli
		mg/l	mg/l		mg/l	ms/cm	mg Pt/l	g/l	mg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l
Harvanpuro n=3	ka			6,3	8,4				38	760	74	17	49	23	4567	
	min			4,9	7,0				36	630	60	6	30	5	1400	
	max			7,1	10				42	880	100	28	65	34	6900	
	kesä (VI-IX)			7,0	8,4				39	755	81	17	59	32	6150	
Lahnanen n=3	ka			6,4	12				37	1000	165	18	124	61	4667	
	min			5,5	7,3				33	950	130	14	52	13	1400	
	max			7,0	20				41	1100	200	21	200	120	7000	
	kesä (VI-IX)			6,9	14				39	1025	130	17	160	86	6300	
Lahnajoki 6 n=1	11.5.2009	9,5	80	6,0		2,6	200	12	30	910	130	16	57	21	1700	
Lahnajoki 5 n=3	ka	10,2	78	6,8		6,0	313	26	32	1093	197	93	127	77	6533	
	min	7,6	71	6,8		5,7	280	23	30	880	180	39	95	45	3900	
	max	11,9	82	6,9		6,7	360	28	35	1400	220	120	190	110	9600	
	kesä (VI-IX)	7,6	71	6,9		5,7	280	28	32	1400	180	120	190	110	9600	
Jylängönjoki n=7	ka	9,6	79	6,6	5,9	6,3	400*	15		1197	260*		93	48	4283	
	min	6,4	72	6,5	2,0	5,9	400*	7,6		980	260*		78	28	2400	
	max	11,8	83	6,7	14	6,5	400*	20		1600	260*		150	85	5700	
	kesä (VI-IX)	6,5	75	6,7	8,8		400*	7,6		1200	260*		124	67	5700	
Jylängönjoki 4 n=2	ka						130	17					98			
	min						120	7,5					86			
	max						140	27					110			
	kesä (VI-IX)						140	7,5					86			
Osmanginjärvi 1A n=9	ka	7,9	68	6,7	8,6	6,8	300	17	17	1226	101	211	110	46	4640	
	min	6,1	43	6,5	4,0	4,4	250	7,7	17	980	3	3	87	45	4200	
	max	10,3	81	6,9	13	10,4	400	23	17	1700	260	610	140	47	5000	
	kesä (VI-IX)	7,0	78	6,8	9,4	5,1	325	11		1060	22	11	123	46	4700	
Osmanginjärvi n=3	ka	8,8	76			4,6	277		27	940			88		16,7	
	min	8,4	74			4,0	200		21	850			73		14,0	
	max	9,0	78			5,1	330		33	1000			100		20,0	
	kesä (VI-IX)	8,8	76			4,6	277		27	940			88		16,7	
Osmanginjärvi 007 n=9	ka	7,7	63	6,6	8,0	6,9	266	16		1239	264	72	100		4150	
	min	3,0	21	6,3	3,0	4,8	200	8,0		910	3	3	79		2500	
	max	9,5	76	6,9	14	9,3	400	25		1800	930	190	130		5400	
	kesä (VI-IX)	6,5	76	6,8	12	5,7	325	11		1100	13	9	120			
Pölhönjoki 8A n=11	ka	6,4	53	6,5	8,3	5,8	400*	16		1129	44*	70*	101	57	3950	
	min	2,2	15	6,3	3,0	4,5	400*	7,7		930	44*	70*	64	51	2400	
	max	9,2	79	6,8	20	7,2	400*	34		1400	44*	70*	120	60	5500	
	kesä (VI-IX)	5,8	59	6,7	6,7	4,7	400*	9,2		1023	44*	70*	115	56	4133	
Palosjärvi n=2	ka	8,7	77			4,8	215		25	805		31	72		9,7	
	min	8,6	74			4,2	130		17	610		31	56		6,4	
	max	8,8	80			5,4	300		32	1000		31	87		13	
	kesä (VI-IX)	8,7	77			4,8	215		25	805		31	72		9,7	

* n=1

Havaintopaikka		O ₂	O ₂	pH	kiinto- aine	sähk. joht.	väri	sameus	COD _{Mn}	Kok.N	NO ₂₊₃ -N	NH ₄ -N	Kok.P	PO ₄ -P	Fe	a-kloro- fylli
		mg/l	kyll.%		mg/l	mS/m	mg Pt/l	FNJ	mg/l	ug/l	ug/l	ug/l	ug/l	ug/l	ug/l	ug/l
Palosjärvi 1 n=1	18.9.2008					4,7	350		35	1400		75	92			8,6
Palosjärvi 004 n=7	ka	8,5	64	6,6	9,4	6,1		17		1194			94			3871
	min	6,9	48	6,4	4,0	4,5		9,9		980			64			2400
	max	11,0	78	6,8	19	8,7		25		1400			130			5000
	kesä (VI-IX)	8,1	75	6,8	8,5	4,7		11		980			120			4250
Koskenjoki 1 n=30	ka	8,6	72	6,7	8,0	6,0	259	15	27	1282	251	61	92	16		3607
	min	4,1	44	6,0	2,0	3,1	130	8,2	16	800	8	3	55	6		1600
	max	11,3	87	7,1	29	11,0	500	26	52	2400	720	360	120	24		5900
	kesä (VI-IX)	6,9	72	6,9	7,2	4,9	266	8,2	29	1081	34	21	99	24		3729

5.9 Kalasto ja kalastus

Kiurujärven yläpuolisen vesistön kalastosta ja kalastuksesta ei ole olemassa tutkimuksiin perustuvaa ajantasaista tietoa. Tiedot Lahnasen, Lahnajoen, Osmanginjärven, Pölhönjoen ja Koskenjoen kalastosta ja kalastuksesta on saatu Remekselän osakaskunnan esimiehen (Eino Huttunen, suull. tied.) ja Kiuruveden Vapaa-ajankalastajat ry:n sihteerin (Pirjo Karikumpu, suull. tied.) haastattelusta sekä Kiuruveden kalastusalueen käyttö- ja hoitosuunnitelmasta (Savo-Karjalan Ympäristötutkimus Oy 2008).

Leväsuon alapuolisessa vesistössä vesi on tummaa ja ravinteikasta. Järvissä esiintyy ajoittain happiongelmia. Lahnanen on pieni ja hyvin matala järvi, jossa suurin syvyys on 1,2 m ja keskisyvyys vain 0,6 m. Osmanginjärvi on myös matala järvi, jossa suurin syvyys on 6,5 m ja keskisyvyys 1,2 m. Karttatarkastelun perusteella koskialueita on Koskenjoella sekä yksittäinen lyhyt koski Pölhönjoessa Osmanginjärven alapuolella.

Kiurujärven yläpuolisella Koskenjoen-Osmanginjärven-Lahnajoen-Lahnasen alueella harjoitetaan koko matkalla pienimuotoista kotitarvekalastusta. Kalastus keskittyy Osmanginjärvelle. Lahnasen yläpuolisella Harvanpurolla ei tiettävästi kalasteta. Jokialueilla kalastetaan heittovavoilla, katiskoilla ja mato-ongilla. Järvillä käytetään lisäksi verkkoja ja Osmanginjärvellä myös vähän koukkuja ja pilkkionkia. Kalastus painottuu kesään. Osmanginjärvellä pidetään verkkoja myös talvella. Saalis on pääasiassa haukea, ahventa, lahnaa ja särkeä. Osmanginjärvestä saadaan jonkin verran myös kuhaa, sillä järveen istutetaan vuosittain 500–1000 kuhan poikasta. Näiden lisäksi saadaan vähän madetta. Kalastusta haittaavia tekijöitä ovat alueella veden heikko laatu, tummuus ja rehevyys. Järvet ovat matalia ja pyydykset limoittuvat. Kesällä kaloissa esiintyy myös makuvirheitä.

Kiuruveden Vapaa-ajankalastajat ry pyörittää virkistyskalastuskohdetta Koskenjoen alaosan Kuorevirralla. Alueelle istutetaan vuosittain kirjolohta 300–500 kg. Kirjolohen ohella saaliiksi saadaan lähinnä haukea ja ahventa. Virkistyskalastuskohteella kalastaa vuosittain noin 100 henkilöä.

Koskenjoella on harjoitettu pienimuotoista ravustusta. Ravustajia on ollut useita kymmeniä. Rapukanta on ilmeisesti heikentynyt ja se on osakaskunnan päätöksellä rauhoitettu vuosiksi 2010–2011.

6 ARVIOITAVAT YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET JA ARVIOINTIMENETELMÄT

6.1 Yleistä

Tässä YVA-menettelyssä ympäristövaikutuksilla tarkoitetaan Leväsuon alueen turvetuotannon aiheuttamia välittömiä ja välillisiä, pysyviä ja tilapäisiä vaikutuksia ympäristöön. Arvioinnissa tarkastellaan sekä tuotantosuon kuntoonpanon, tuotannon että tuotannon jälkeisen ajan vaikutuksia. YVA-lain mukaan arvioinnissa tulee tarkastella seuraavia asiakokonaisuuksia eli vaikutusryhmiä.

- **Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen, rakennuksiin, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön**, joita tässä hankkeessa ovat vaikutukset maankäyttöön, asutukseen, maisemaan ja kulttuuriperintöön.
- **Vaikutukset maaperään, vesiin ja vesistöihin, ilmaan ja ilmastoon, kasvillisuuteen ja eliöihin**. Suoraan kasvillisuuteen ja eliöstöön kohdistuvien vaikutusten lisäksi tarkastellaan vaikutuksia niiden välisiin vuorovaikutussuhteisiin, luonnon monimuotoisuuteen ja suojeluarvoihin. Vaikutukset maaperään, pohjavesiin, paikalliseen ilman laatuun ja vesistöihin liittyvät tähän vaikutusryhmään.
- **Vaikutukset ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen**, joita tässä hankkeessa ovat esim. työllisyysvaikutukset, vaikutukset asumiseen ja virkistykseen (ns. sosiaaliset vaikutukset). Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa tunnistetaan, arvioidaan ja kuvataan ympäristön muutoksia ja niistä johtuvia kokemuksia ja tuntemuksia kohderyhmittäin.
- **Vaikutukset luonnonvarojen hyödyntämiseen**. Vaikutuksia voi kohdistua maa- ja metsätalouteen, kalastukseen, marjastukseen ja metsästyksen.

6.2 Tarkasteltavat vaikutusalueet

Selvitysalueella tarkoitetaan kullekin vaikutustyyppille määriteltyä aluetta, jolla kyseistä ympäristövaikutusta selvitetään ja arvioidaan. Vaikutusalueella tarkoitetaan aluetta, jolla selvityksen tuloksena ympäristövaikutusten arvioidaan ilmenevän.

Selvitysalueen laajuus riippuu tarkasteltavasta ympäristövaikutuksesta. Selvitysalueet eri vaikutusten suhteen ovat seuraavat:

- **Vesistö- ja kalastovaikutukset**: Vaikutuksia arvioidaan kuivatusvesien purkureitin vesistöihin (Harvanpuro, Lahnanen, Lahnajoki, Jylängönjoki, Osmanginjärvi, Pölhönjoki, Palosjärvi, Koskenjoki). Selvitysalueen alarajana pidetään Koskenjokea laskussa Kiuruveteen.

- o Luontovaikutukset: Kasvillisuuteen kohdistuvien vaikutusten arvioidaan lähtökohtaisesti ulottuvan 200 metrin etäisyydelle tuotantoalueesta, joten kasvillisuuteen kohdistuvia vaikutuksia arvioidaan tällä etäisyydellä tuotantoalueesta. Myös eläimistön osalta tarkastelualue ulottuu 200 metrin etäisyydelle suunnitellusta tuotantoalueesta.
- o Melu- ja pölyvaikutukset: Tarkastelualue ulottuu 500 metrin etäisyydelle tuotantoalueesta. Turvetuotannon merkittävimpien melu- ja pölypäästöjen arvioidaan kohdistuvan tämän alueen sisälle. Arvio perustuu suon ympäristön tämän hetken kasvillisuuden melua ja pölyämistä ehkäisevään vaikutukseen.
- o Ihmiseen kohdistuvat vaikutukset (terveydelliset, taloudelliset ja sosiaaliset): Ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia arvioidaan turvetuotantoalueen lähiympäristössä noin 1 km:n etäisyydellä. Lähtökohtaisesti ihmisten viihtyvyyteen ja virkistykseen kohdistuvat vaikutukset suolla ja sen ympäristössä rajoittuvat tälle alueelle. Tarvittaessa vaikutusrajausta voidaan ulottaa suon lähialueen kyliin asti. Turpeenkuljetusreittien varret valtavyylille asti ovat myös ihmisiin kohdistuvien vaikutusten tarkastelualueita. Taloudellisia vaikutuksia selvitetään aina kuntatasolle saakka.

Pohjavesiin, rakennuksiin, maisemaan ja kulttuuriperintöön kohdistuvien mahdollisten vaikutusten tarkastelualueet määritetään arvioinnin aikana tapauskohtaisesti. Liitteessä 3 on alustavasti arvioitu hankkeen vaikutusalue (500 m, 1 km). Vesistövaikutusten selvitysalue on rajattu hieman tästä poiketen. Myös sosiaalisilla vaikutuksilla voi olla huomattavasti laajempi vaikutusalue kuin alustavassa aluerajauksessa on esitetty.

6.3 Vaikutukset maankäyttöön ja asutukseen

Suunnittelualue on tällä hetkellä ojittamatonta, vähäpuustoista suota, jolla ei ole erityistä maa- tai metsätaloudellista merkitystä. Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa alueelle tai sen välittömään läheisyyteen on osoitettu luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokas kohde. Arvioinnissa selvitetään muuttuvan maankäytön vaikutukset suunnittelualueelle sekä sen lähiympäristölle.

Tuotantoon suunnitellun alueen naapuritilat sekä tuotantoalueen ympäristöstä 1 km:n etäisyydellä sijaitsevat asutut taloudet ja loma-asunnot selvitetään. Karttatarkastelun perusteella yhden kilometrin etäisyydellä suunnitellusta turvetuotantoalueesta ei sijaitse yhtään kiinteistöä. Asutukseen ja alueen asukkaisiin mahdollisesti kohdistuvia vaikutuksia tarkastellaan lähialueen kyliin asti.

6.4 Vaikutukset ihmisten terveyteen, elinoloihin, viihtyvyyteen ja elinkeinoihin

Arviointiselostuksessa esitetään hankealueen läheisyydessä ja vaikutusalueella sijaitsevat häiriintyvät kohteet (esim. asutut kiinteistöt, koulut, loma-asunnot). Turvetuotannon vaikutuksia ihmisten elinoloihin, viihtyvyyteen ja terveyteen arvioidaan erilaisten ympäristössä tapahtuvien fyysisten muutosten, kuten ilman laadun muutosten, melupäästöjen ja liikenteen kasvun aiheuttamien muutosten kautta. Lisäksi vaikutuksia arvioidaan myös luonnonvarojen hyödyntämisessä tapahtuvien muutosten kautta.

Fyysisistä muutoksista saatavia tai käytettävissä olevia tunnuslukuja verrataan yleisesti käytössä oleviin ohje- ja raja-arvoihin, jonka perusteella voidaan arvioida esimerkiksi terveysvaikutuksia. Taustatietona käytetään olemassa olevaa tietoa turvepölyn terveysvaikutuksista. Vastaavasti tuotantotoiminnassa käytettyjen koneiden aiheuttamaa vuorokautista ja vuodenaikaista melua verrataan melutason ohjearvoihin. Koneiden melupäästöjen aineistona käytetään olemassa olevaa tietoa. Tarvittaessa laaditaan melumallinnus, jonka avulla voidaan tarkastella melun leviämistä ympäristöön ja hankkeen aiheuttamia melutasoja esim. lähimmän asutuksen luona. Arviointiselostuksessa esitetään hankealueen ympäristössä pölylle, melulle ja värinälle altistuvat kohteet.

Hankkeen vaikutuksia alueen elinkeinotoimintaan arvioidaan olemassa olevan tiedon perusteella. Työllisyysvaikutuksia arvioidaan YVA-selostuksessa tuotantosunnitelmien perusteella. Myös vaikutukset virkistykseen, kuten metsästyksen, kalastukseen, marjastukseen ja sienestykseen, arvioidaan.

Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset pyritään arvioimaan mahdollisimman vuorovaikutteisesti yhteistyössä lähialueen asukkaiden kanssa. Ihmisvaikutusten arvioinnin taustamateriaalina käytetään mm. YVA-prosessin aikana yleisötilaisuuksissa saatua aineistoa. Arvioinnin taustamateriaalina käytetään myös ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta saatuja lausuntoja ja mielipiteitä. Arvioinnissa käytetään lisäksi hankealueen keskeisten toimijoiden ja muiden sidosryhmien (esim. kunta, kylätoimikunta, osakaskunta, metsätsseura) kanssa käytävien keskustelujen ja haastattelujen perusteella saatavaa aineistoa.

6.5 Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön

Arviointiselostuksessa arvioidaan tuotantoalueen vaikutuksia maisemaan ja kulttuuriperintökohteisiin olemassa olevien tietojen perusteella asiantuntija-arviona. Turvetuotantoalueen näkyvyyttä yleisille teille, lähimpiin asuttuihin kiinteistöihin ja arvokkaisiin maisema-alueisiin arvioidaan karttatarkastelun ja maastokäynnin perusteella. Tiedot alueen muinaisjäännöksistä tarkistetaan Museovirastosta.

6.6 Liikennevaikutukset

Selostuksessa tarkastellaan hankkeesta aiheutuvaa raskaan liikenteen määrän kasvua ja tästä mahdollisesti aiheutuvia häiriövaikutuksia, kuten meluhaittaa. Hankkeen aiheuttamat liikennemäärät suhteutetaan kuljetusreitin nykyisiin liikennemääriin.

Selostuksessa esitetään laskennallinen arvio turpeen kuljetuksesta aiheutuvista pakokaasupäästöistä. Laskennallinen arvio tehdään VTT:n kehittämän LIISA-laskentajärjestelmän avulla.

6.7 Vaikutukset ilmanlaatuun, ilmastoon ja meluun

Turpeen nosto, lastaus ja maantieliikenne aiheuttavat pakokaasupäästöjä ja melua sekä pölyämistä. Melua syntyy myös kunnostusvaiheessa. Merkittävimmät haitalliset pakokaasupäästöt ovat hiilidioksidi (CO₂), hiilimonoksidi (CO), hiilivedyt (HC), typen oksidit (NO_x), rikkidioksidi (SO₂) sekä hiukkaset.

Ilman laadun ja melun vaikutusten arviointia varten selvitetään tuotantoaluetta ympäröivän pölyämisen ja melun leviämistä ehkäisevän puuston ja muun kasvillisuuden määrä ja laatu, selvitetään vallitsevat tuulen suunnat alueella sekä lähimpien häiriintyvien kohteiden sijainti. Vertailutietona käytetään olemassa olevia tutkimuksia turvetuotannossa käytettävien työkoneiden aiheuttamista melutasoista sekä pölyämisestä. Tuloksia verrataan käytettävissä oleviin ilmanlaadusta ja melutasoista annettuihin ohje- ja raja-arvoihin.

Hankkeen kasvihuonepäästöt, ja sitä kautta hankkeen vaikutus ilmastomuutokseen, arvioidaan ja verrataan nollavaihtoehtoon, jossa alue säilyy ennallaan. Arvioinnissa käytetään viimeisimpiä alan tutkimustuloksia.

6.8 Vaikutukset luonnonoloihin

6.8.1 Kasvillisuus

Leväsuolle on tehty kasvillisuusselvitykset v. 1999 ja 2009 (Rehell 1999, Pöyry Environment Oy 2009a). Tuotantosuunnitelma on laajentunut tehtyjen selvitysten jälkeen. Tälle lisäalueelle tehdään täydentävä kasvillisuusselvitys kesällä 2010. Näiden selvitysten perusteella arvioidaan kasvillisuuteen kohdistuvat vaikutukset. Turvetuotannon mahdollisia vaikutuksia kasvillisuuteen arvioidaan 200 metrin etäisyydellä suunnitellusta turvetuotantoalueesta. Mahdollisia vaikutuksia voi aiheuttaa lähinnä tuotantoalueen kuivatus ja alueelta lähistölle leviävä turvepöly. Vaikutukset kasvillisuuteen arvioidaan asiantuntijatyönä.

6.8.2 Eläimistö

Leväsuolle on tehty linnustoselvitys v.2009 (Pöyry Environment Oy 2009b). Tuotantosuunnitelma on laajentunut tehtyjen selvitysten jälkeen. Tälle lisäalueelle tehdään täydentävä linnustoselvitys keväällä/kesällä 2010. Näiden selvitysten perusteella arvioidaan linnustoon kohdistuvat vaikutukset. Vaikutusarvioinnissa huomioidaan myös muu maaeläimistö. Vaikutuksia arvioidaan 200 metrin etäisyydellä suunnitellusta turvetuotantoalueesta. Mahdollisia vaikutuksia voi aiheuttaa tuotantoalueen kuivatus ja tuotantoalueelta leviävä melu sekä turvepöly. Vaikutukset eläimistöön arvioidaan asiantuntijatyönä.

6.8.3 Suojelualueet

Leväsuon välittömässä läheisyydessä ei sijaitse Natura 2000 -alueverkostoon kuuluvia kohteita, suojelualueita tai suojeluohjelmiin kuuluvia kohteita. Lähimmät suojelualueet sijaitsevat noin 3,6 km päässä selvitysalueesta. Hankkeella ei ole välittömiä tai välillisiä vaikutuksia suojelualueisiin tai Natura 2000 -alueverkoston kohteisiin.

6.9 Vaikutukset pohjavesiin

Turvetuotannon vaikutuksia pohjavesialueisiin tarkastellaan alueen maaperästä olemassa olevan tiedon perusteella. Tarkastelussa arvioidaan mm. vaikutuksia pohjaveden pin-

nan tasoon ja pohjaveden riittävyyttä lähimmillä vedenottamoilla ja kaivoilla. Lähimpien talousvesikaivojen sijainti, kunto, vedenpinnankorkeus ja tarvittaessa vedenlaatu kartoitetaan ja kaivoista laaditaan kaivokortit.

6.10 Vaikutukset vesistöön

Tuotantosuo vedet sisältävät luonnontilaisen suon vesiä enemmän kiintoainetta, ravinteita, rautaa ja humusta. Vastaanottavan vesistön veden laadun muutokseen vaikuttavat siten vesistön koko (esim. joessa virtaaman suuruus), sen veden omat ominaisuudet, tuotantoalueen ja vesistön etäisyys sekä tuotantoalueella käytetyt vesiensuojelumenetelmät ja niiden toimivuus.

YVA-selostuksessa Leväsuon kuntoonpano- ja tuotantovaiheen brutto- ja nettokuormitukset arvioidaan Pohjois-Suomen turvetuotantosoiden keskimääräisten ominaiskuormituslukujen perusteella (aineisto vuosilta 2003–2008) (Pöyry Environment Oy 2009c). Kuormituslukujen ja virtaamatietojen perusteella lasketaan Leväsuon kuormituksesta aiheutuvat pitoisuuslisäykset Harvanpuron suulla sen laskiessa Lahnaseen, Jylängönjoen suulla sen laskiessa Osmanginjärveen, Osmanginjärven luusuassa ja Koskenjoen suulla sen laskiessa Kiuruveteen. Pitoisuuslisäyslaskelmien avulla arvioidaan vesistövaikutukset erilaisissa kuormitus- ja virtaamatilanteissa. Vesistövaikutusarvion pohjana käytetään YVA-ohjelmaan koottuja vedenlaatutietoja. Vedenlaadun vaikutusten lisäksi arvioidaan hankkeen vaikutuksia alueen hydrologiaan. Arvioinnissa tarkastellaan virtaamien muutoksia hankkeen vaikutusalueilla eri vuodenaikoina.

Vuonna 2010 jatketaan veden laadun ennakkotarkkailua keväällä ja loppukesällä Harvanpurossa ja Lahnasessa kuten tehtiin vuonna 2009. Vaikutusarviointi perustuu kuormitus- ja vesistötarkkailun sekä mahdollisten muiden vesianalyysien tuloksiin, joiden avulla tarkastellaan ja arvioidaan valuma-alueilla ja vesistönosissa tapahtuvia muutoksia ja niiden merkitystä vesieliöstön kannalta.

6.11 Vaikutukset kalastoon ja kalastukseen

Leväsuon alapuolisen vesistön kalaston rakenteesta ja nykyisestä saaliista ei ole olemassa tutkittua tietoa. Lahnasen, Lahnajoen, Osmanginjärven, Pöhlönjoen ja Koskenjoen kalastus- ja saalistiedot selvitetään postitse tehtävällä kalastustiedustelulla. Tiedustelu suunnataan vesistön lähialueen rakennetuille kiinteistöille. Jokien koskikalaston rakennetta selvitetään sähkökoekalastuksin. Sähkökoekalastuksia tehdään Koskenjoella sekä Pöhlön- ja Lahnajoella, mikäli niiltä löytyy koekalastuksiin soveltuvia kohteita. Osmanginjärven kalaston rakennetta selvitetään Nordic-yleiskatsausverkoilla tehtävin koekalastuksin.

Hankkeen vaikutuksia alapuolisen vesistön kalakantoihin, kalastukseen ja kalojen käytökelpoisuuteen arvioidaan vesistövaikutusarvion, olemassa olevan aineiston ja tehtävien lisäselvitysten perusteella.

6.12 Polttoaineista, kemikaaleista ja jätteistä aiheutuvat vaikutukset

Tuotantotoiminnassa käytettävät poltto- ja voiteluaineet, niiden varastointi työmaalla, alueen jätehuolto sekä ongelmajätteiden syntyminen ja käsittely esitetään tarkemmin YVA-selostuksessa, jossa arvioidaan varastoinnin ja jätehuollon vaikutuksia pohjaveen ja maaperään. Lisäksi tarkastellaan polttoaineen toimituksia.

6.13 Suon jälkikäytön vaikutukset

Leväsuon turvetuotannon jälkeen suon jälkikäyttömuodoiksi tulevat kysymykseen esim. metsittäminen tai ruokohelven viljely, myös maatalouskäyttö on mahdollinen vaihtoehto. Vuokrattujen alueiden osalta maanomistaja päättää jälkikäyttömudoista, vuokra-alue palautetaan kuivatukseltaan metsätalouskäyttöön sopivana. Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa arvioidaan jälkikäyttömuodon vaikutuksia alueellisesti. Arvioinnissa käytetään aineistona olemassa olevia selvityksiä Suomessa tuotannosta poistuneiden soiden jälkikäytöstä.

6.14 Nollavaihtoehdon vaikutukset

Nollavaihtoehdon vaikutukset arvioidaan suhteessa turve-energian tarpeeseen nyt ja tulevaisuudessa sekä tämän aiheuttamiin vaikutuksiin muilla tuotantoalueilla. Lisäksi arvioidaan muualta tuotavan turpeen vaikutuksia energiantuotannon kustannuksiin.

Nollavaihtoehdon vaikutuksina tarkastellaan lisäksi alueen kehittymistä ja muuttumista nykyisenä metsätalousalueena sekä sen vaikutuksia ympäristöönsä. Lähtökohtana käytetään mm. alueen luonnosta ja virkistystoiminnasta olevia tietoja.

Nollavaihtoehdon vaikutuksia verrataan muiden vaihtoehtojen vaikutuksiin taulukoidalla vaihtoehtojen kielteiset, myönteiset ja neutraalit vaikutukset.

6.15 Hankkeeseen liittyvät riskit

Tulipalot ovat merkittävin turvetuotantoon liittyvä onnettomuusriski. Pysyvän asutuksen ja loma-asutuksen puuttumisen ansiosta tulipalon vaara ei ole erityisen suuri riski Leväsuon alueella. Turvetuotannon palosuojeluasioita koskevat sisäasiainministeriön ohjeet. Uusin sisäasiainministeriön ohje turvetuotantoalueiden paloturvallisuudesta tuli voimaan 4.12.2006 (Sisäasiainministeriö 2006), jonka pohjalta laaditaan pelastussuunnitelma, jota noudatetaan.

Vahinkotilanteet ovat turvetuotantoalueilla harvinaisia, mutta niihin on syytä varautua etukäteen. Vahinkotilanteita voi syntyä mm. merkittävien patojen murtumisen, poikkeuksellisten rankkasateiden tai tulvien yhteydessä. Lisäksi niitä voivat aiheuttaa esim. polttoaineiden kuljetuksesta sekä varastointi- ja konerikoista aiheutuvat vahinkotilanteet.

Arviointiselostuksessa esitetään Leväsuon osalta turvetuotantoon liittyvät ympäristöriskit sekä toimenpiteet niiden ehkäisemiseksi.

6.16 Vaihtoehtojen vertailu ja vaikutusten merkittävyyden arviointi

Hankkeen vaihtoehtojen vertailu tehdään vertaamalla niistä aiheutuvia muutoksia nykytilanteeseen ja nollavaihtoehtoon. Vaikutusten merkittävyyttä arvioidaan muutoksen suuruuden, alueellisen laajuuden, kohteiden herkkyyden ja merkittävyyden sekä epävarmuuden perusteella. Apuna käytetään lakisääteisiä raja-arvoja, normeja ja tietoa alueen nykytilasta. Vertailu kuvataan taulukoissa, joihin kirjataan vaihtoehtojen kielteiset, myönteiset ja neutraalit vaikutukset.

Vaikutusten merkittävyys ja hankevaihtoehtojen ympäristöllinen toteutettavuus arvioidaan ja johtopäätökset esitetään arviointiselostuksessa.

6.17 Epävarmuustekijät

Ympäristövaikutusten arviointiin liittyy aina oletuksia ja yleistyksiä. Käytettävissä olevissa taustatiedoissa on epätarkkuutta sekä lisäksi arviointityön aikana joudutaan tekemään yleistyksiä.

Hankkeesta aiheutuvien ympäristövaikutusten arviointi perustuu osittain alueella aikaisemmin tehtyihin tutkimuksiin sekä muista vastaavista hankkeista saatujen kokemusten soveltamiseen. Lisäksi huomioidaan eri sidosryhmien kanssa käytävät keskustelut sekä asiantuntijalausunnat. Arvioinnissa sovelletaan arviointihetken tietoa turvetuotannon aiheuttamista ympäristövaikutuksista.

Arviointiin tulee aiheuttamaan epävarmuutta niiden tekijöiden osalta, joista ei ole mittaus- tai seurantatuloksia alueelta tai vastaavista kohteista. Mahdolliset muutokset arviointivaiheessa käytettävissä oleviin suunnitelmaluonnoksiin voivat aiheuttaa arviointiin epävarmuutta. Arviointityön aikana selvitetään epävarmuustekijät mahdollisimman kattavasti ja selostetaan niiden merkitys arvioinnin luotettavuudelle.

7 HAITTOJEN EHKÄISY JA LIEVENTÄMINEN

Vaikutusarvion perustana on, että kaikki oleelliset vaikutuksille alttiit kohteet huomioidaan ja niistä sekä vaikutusreitistä saadaan riittävä aineisto. Saadun kokonaiskuvan avulla arvioidaan suurimmat vaikutukset ja pystytään esittämään vaihtoehtoja haittojen lieventämiseksi sekä arvioimaan niiden ympäristöllinen toteutettavuus. Haittojen lieventäminen on yksi työn tärkeimmistä päämääristä.

Arviointiselostuksessa esitetään hankevaihtoehtojen osalta turvetuotantoon sisältyvät ympäristöriskit sekä toimenpiteet niiden ehkäisemiseksi.

8 SUUNNITELMA SEURANTAOHJELMAN LAADINNASTA

Ympäristölainsäädäntö edellyttää ympäristöön vaikuttavista hankkeista ja toiminnoista ympäristövaikutusten tarkkailua. Tarkkailua koskevat velvoitteet annetaan hankkeen ympäristölupapäätösten lupaehdoissa. Lupaehdoissa määrätään tyypillisesti, että hankkeen vaikutuksia ympäristöön on tarkkailtava ympäristöviranomaisen hyväksymän tarkkailuohjelman mukaisesti. Tarkkailuohjelmat laaditaan lupapäätösten saamisen jälkeen yhteistyössä ympäristöviranomaisen kanssa.

Tarkkailuohjelma on suunnitelma tietojen keräämisestä säännöllisin aikavälein hankkeen aiheuttamasta ympäristökuormituksesta, ympäristövaikutuksista sekä ympäristön muutoksista hankkeen vaikutusalueella. Tarkkailun tuloksista raportoidaan määräajoin ympäristöviranomaisille. Raportit ovat julkisia asiakirjoja. Tarkkailun tavoitteita ovat:

- o tuottaa tietoa hankkeen vaikutuksista
- o selvittää, mitkä ympäristön tilan muutokset ovat seurauksia hankkeesta ja mitkä aiheutuvat muista tekijöistä
- o selvittää, miten ympäristövaikutusten ennuste- ja arviointimenetelmät vastaavat todellisuutta
- o selvittää, miten haittojen lieventämistoimet ovat onnistuneet
- o käynnistää tarvittavat toimet, jos esiintyy ennakoimattomia haittoja

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa esitetään ehdotus seurantasuunnitelmaksi alustavine menetelmäkuvauksineen.

9 LÄHTEET

Alalammi, P. (toim) 1993: Maisemat, asuinympäristöt. Suomen kartasto 350. Maanmittaushallitus, Suomen maantieteellinen seura.

Ekholm, M. 1993: Suomen vesistöalueet. Vesi- ja ympäristöhallituksen julkaisuja sarja A. Helsinki.

Eurola, S., Huttunen, A. & Kukko-oja, K. 1995: Suokasvillisuusopas. Oulanka reports 14. Oulanka biological station. University of Oulu.

Eurola, S. 1999: Kasvipeitteemme alueellisuus. Oulanka reports 22. Oulanka biological station. University of Oulu.

Kalliola, R. 1973: Suomen kasvimaantiede. WSOY. Porvoo

Koskimies, P. 1994: Linnuston seuranta ympäristöhallinnon hankkeissa. Ohjeet alueelliseen seurantaan. Vesi- ja ympäristöhallinnon julkaisuja 18. Helsinki.

Maa- ja Metsätalousministeriö 2009: www.mmm.fi

Pohjois-Pohjanmaan liitto 2010: www.pohjois-pohjanmaa.fi. 9.4.2010.

Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus 2008: Pohjois-Pohjanmaan ympäristön tila 2008.

Pöyry Environment Oy 2009a: Leväsuon kasvillisuusselvitys, Pyhäjärvi. Vapo Oy.

Pöyry Environment Oy 2009b: Leväsuon linnustosuusselvitys, Pyhäjärvi. Vapo Oy.

Pöyry Environment Oy 2009c: Turvetuotantoalueiden vesistökuormituksen arviointi YVA-hankkeissa ja ympäristölupahakemuksissa – Yhteenveto tutkimusten ja kuormitustarkkailujen tuloksista. Vapo Oy.

Raunio, A., Schulmann, A. & Kontula, T. (toim.) 2008: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Suomen ympäristö 8/2008. Osat 1 ja 2. 264 + 572 s.

Rehell, S. 1999: Pyhäjärven Leväsuon kasvillisuus- ja maisemaselvitys. 17.3.1999.

Savo-Karjalan Ympäristötutkimus Oy 2008: Kiuruveden kalastusalueen käyttö- ja hoitosuunnitelma.

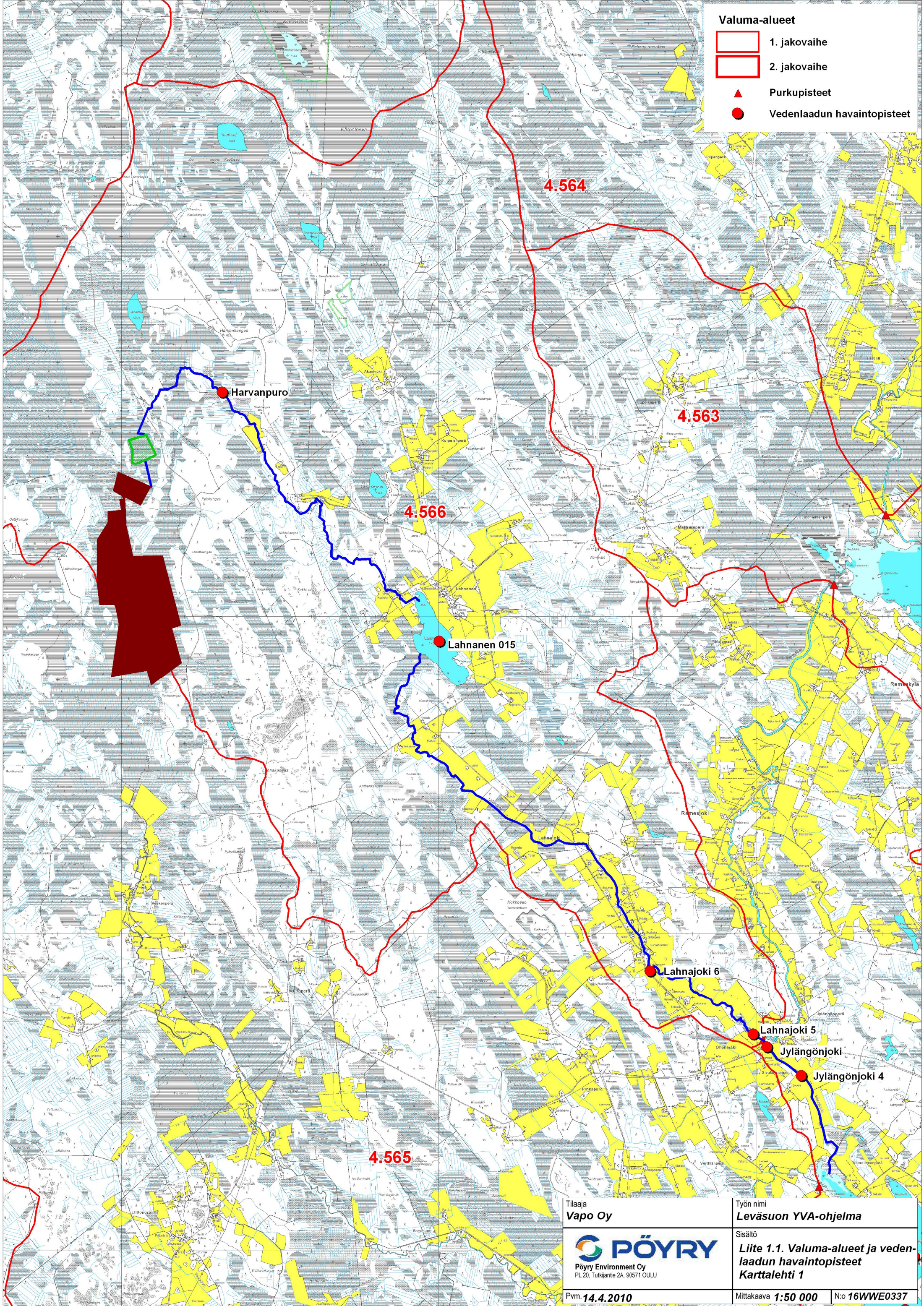
Tiehallinto 2009. www.tiehallinto.fi

Turveteollisuusliitto ry. 2002: Turvetuotannon ympäristövaikutusten arviointi. Ohjeita turvetuotannon luonto- ja naapuruussuhdevaikutusten arvioimiseksi. Jyväskylä.

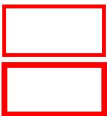
Työ- ja elinkeinoministeriö 2009: www.tem.fi

Valtion ympäristöhallinto 2010: Internet-sivut osoitteessa www.ymparisto.fi ja Oiva-tietokanta osoitteessa: <http://www2.ymparisto.fi/scripts/oiva.asp>

Valuma-alueet

1. jakovaihe

2. jakovaihe

Purkupisteet

Vedenlaadun havaintopisteet

Tilaaaja
Vapo Oy

Pöyry Environment Oy
PL 20, Tutkijantie 2A, 90571 OULU

Pvm. 14.4.2010

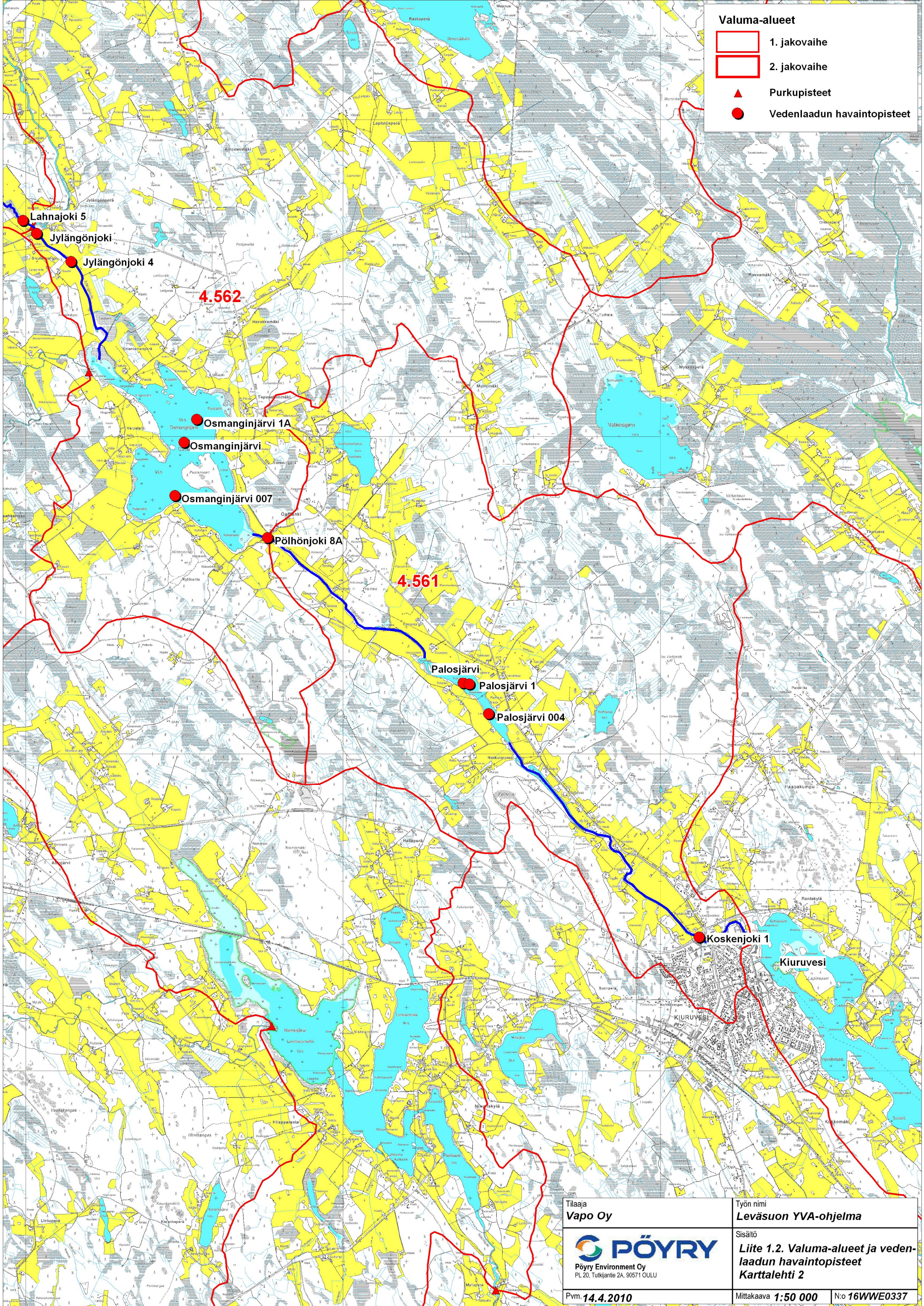
Työn nimi
Leväsuon YVA-ohjelma

Sisältö
Liite 1.1. Valuma-alueet ja veden-
laadun havaintopisteet
Karttalehti 1

Mittakaava 1:50 000

No 16WWE0337

Valuma-alueet

1. jakovaihe

2. jakovaihe

Purkupisteet

Vedenlaadun havaintopisteet

Tilaaaja Vapo Oy	Työn nimi Leväsuon YVA-ohjelma
 PÖYRY Pöyry Environment Oy PL 20, Tutkijantie 2A, 90571 OULU	Sisältö Liite 1.2. Valuma-alueet ja vedenlaadun havaintopisteet Karttalehti 2
Pvm. 14.4.2010	Mittakaava 1:50 000 N:o 16WWE0337

Leväsuon alapuolisten vesistöjen vedenlaatutulokset vuosina 2000-2009
 Analyysitulokset Vapo Oy ja Oiva-tietokanta

Aika	näytesyv.	kok.syv.	näkösyv.	jään- paks.	lumen- paks.	lämpö- tila	pH	happi mg/l	happi kyll.%	alkalini- teetti mmol/l	sähk. joht. mS/m	kiinto- aine mg/l	sameus FNU	väri mg Pt/l	COD _{Mn} mg/l	Fe µg/l	Kok.P µg/l	PO ₄ -P µg/l	Kok.N µg/l	NO ₂₊₃ -N µg/l	NH ₄ -N µg/l	a-kloro- fylli µg/l
Harvanpuro																						
4.5.2009	0,2					2,9	4,9					<1,3			36	1400	30	4,6	770	60	16	
13.7.2009	0,2					13,7	6,9					9,8			36	6900	65	34	880	100	28	
17.9.2009	0,2					7,8	7,1					7,0			42	5400	52	29	630	61	6	
Lahnanen																						
4.5.2009*	0,2					3,2	5,5					7,3			33	1400	52	13	950	200	21	
13.7.2009	1,0					19,9	6,7					20			37	5600	120	51	1100	<10	14	
17.9.2009	0,5					11,0	7,0					7,8			41	7000	200	120	950	130	19	
Lahnajoki 6																						
11.5.2009	0,6	1,2				8,0	6,0	9,5	80	0,073	2,6		12	200	30	1700	57	21	910	130	16	
Lahnajoki 5																						
26.3.2009	0,2	0,4		0,2	0,05	0,1	6,84	11,9	82	0,451	6,7		26	360	35	6100	95	75	880	190	120	
18.8.2009	0,1	0,3				12,2	6,87	7,6	71	0,309	5,7		28	280	32	9600	190	110	1400	180	120	
27.10.2009	0,3	0,6				2,2	6,77	11,1	81	0,278	5,7		23	300	30	3900	95	45	1000	220	39	
Jylängönjoki																						
22.2.2001	0,5					0,3	6,5	11,6	80		5,9	5,0	15			4400	83		1200			
7.3.2001	0,3			0,2	0,3	0,2	6,6	11,8	81		6,4	5,0	16			4700	78		1100			
26.3.2001	0,5			0,3	0,1	0,2	6,6	11,3	78		6,5	2,0	20			5700	86		1600			
18.7.2001	0,3	0,6				19,9	6,7	6,6	72			3,5	7,6	400			97	48	1200	260	23	
16.10.2001	0,4	0,8				7,1		9,7	80	0,17		7,5				2800	78	31	1100			
31.7.2003	0,6	1,2	0,6			24,7		6,4	77	0,223		14,0				5700	150	85	1200			
6.10.2003	0,5	1,0				8,7		9,7	83	0,225		4,0				2400	81	28	980			
Jylängönjoki 4																						
6.9.2006	0,4	0,8	0,8			15							7,5	140			86					
5.10.2006	0,4	0,6	0,6			8,7							27	120			110					
Osmanginjärvi 1A																						
22.2.2001	1,0	2,9	0,6	0,4	0,1	0,4	6,5	10,3	71		6,1	12	23			4400	92		1200			
22.2.2001	1,9	2,9	0,6	0,4	0,1	1,9	6,4	5,2	38		7,5	9,0	18			3900	92		1300			
7.3.2001	1,0	3,0	0,5	0,5	0,2	0,5	6,5	9,6	66		6,8	9,0	22			4900	91		1300			
7.3.2001	2,0	3,0	0,5	0,5	0,2	1,4	6,4	5,9	42		7,5	9,0	21			4300	92		1300			
26.3.2001	1,0	2,8	0,5	0,5	0,2	0,4	6,6	8,6	60		7,4	7,0	19			5000	87		1200			
26.3.2001	1,8	2,8	0,5	0,5	0,2	1,1	6,5	5,4	38		8,6	7,0	19			4500	92		1100			
18.7.2001	0,0	2,5	0,4																			

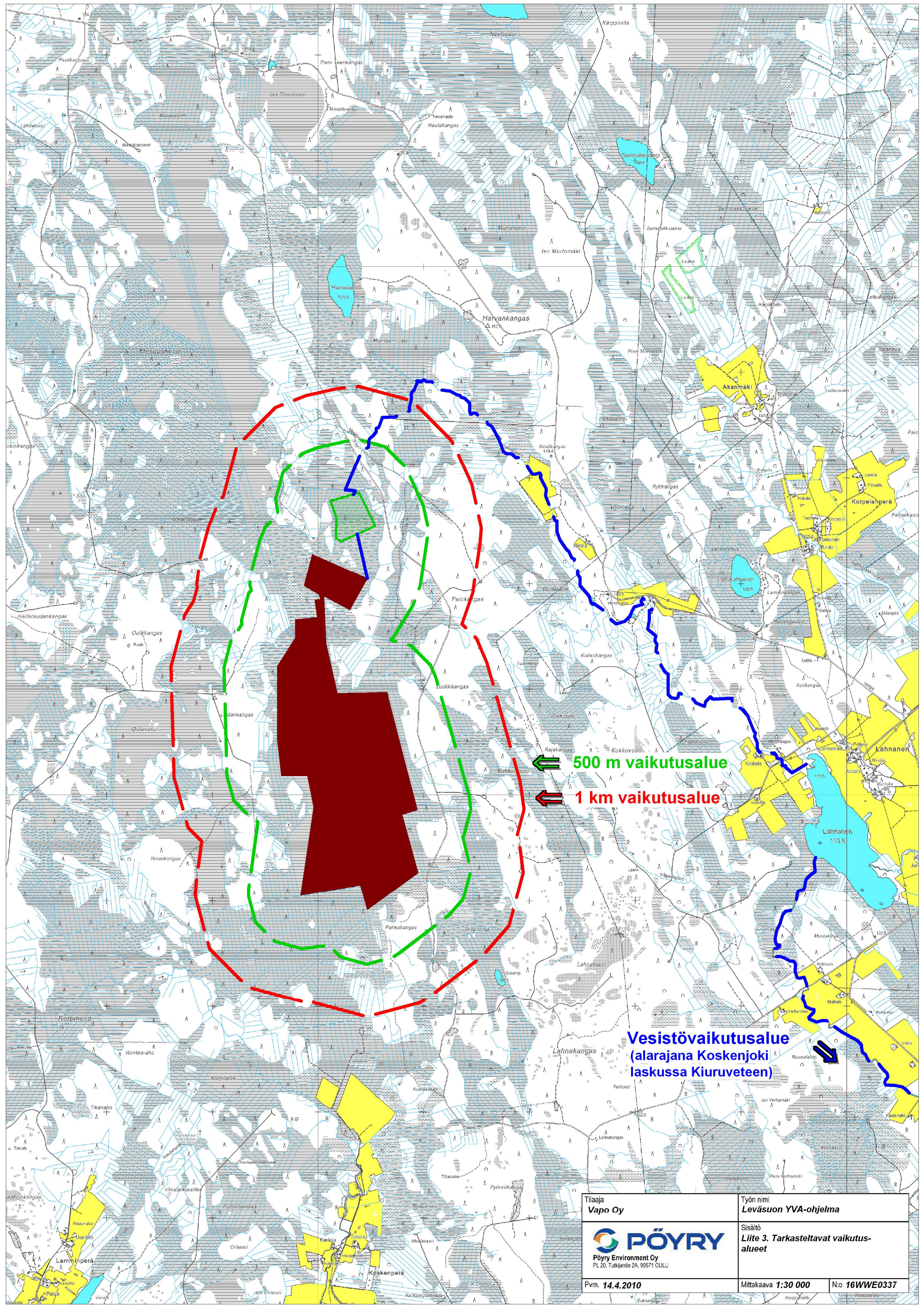
Aika	näytesyv.	kok.syv.	näkösyv.	jään- paks.	lumen- paks.	lämpö- tila	pH	happi mg/l	happi kyll.%	alkalini- teetti mmol/l	sähk. joht. mS/m	kiinto- aine mg/l	sameus FNU	väri mg Pt/l	COD _{Mn} mg/l	Fe µg/l	Kok.P µg/l	PO ₄ -P µg/l	Kok.N µg/l	NO ₂₊₃ -N µg/l	NH ₄ -N µg/l	a-kloro- fylli µg/l
18.7.2001	1,5	2,5	0,4			20,7	6,8	6,7	75			13,0	15	400			140	45	1200	41	19	
28.8.2001	0,5					17,4	6,9	7,8	81		4,4	10,0	10			4700	120		980			
6.3.2003	1,0	3,0	0,4	0,61	0,22	1,3	6,6	6,1	43	0,703	10,4	4,0	22	250	17	4200	130		1700	260	610	
6.3.2003	2,0	3,0	0,4	0,61	0,22	2,8	6,5	0,4	3	0,805	11,3			250	16	5100	120		1100	140	240	
31.7.2003	0,0	3,0	0,6																			31
31.7.2003	1,0	3,0	0,6			24,7	6,7	6,4	77	0,282	5,7	5,2	7,7	250			110	47	1000	3	3	
31.7.2003	2,0	3,0	0,6			22,7	6,4	2,0	23			8,0	10	300			130	63	1100	12	45	
Osmanginjärvi																						
21.9.2006	1,0	2,0				10		8,4	74		4,8			200	21		100		850		29	16
20.9.2007	1,0	2,0				8,8		9,0	78		5,1			300	27		90		1000		39	20
18.9.2008	1,0					8,2		9,0	76		4,0			330	33		73		970		67	14
Osmanginjärvi 007																						
22.2.2001	1,0	5,6	0,6	0,4	0,1	0,4	6,5	9,5	66		6,2	11,0	20			4200	90		1200			
22.2.2001	4,6	5,6	0,6	0,4	0,1	2,8	6,1	0,9	6		7,1	8,0	11			3500	98		1600			
7.3.2001	1,0	5,6	0,4	0,5	0,1	0,5	6,4	9,0	63		6,8	12,0	25			5000	97		1300			
7.3.2001	4,6	5,6	0,4	0,5	0,1	3,2	6,3	0,7	5		7,5	10,0	19			4700	97		1700			
26.3.2001	1,0	5,5	0,5	0,5	0,2	0,2	6,6	9,5	65		8,6	4,0	20			5400	87		1200			
26.3.2001	4,5	5,5	0,5	0,5	0,2	3,2	6,5	0,5	4		7,1	9,0	26			6600	110		1600			
18.7.2001	0-2	5,8	0,4																			51
18.7.2001	1,0	5,8	0,4			21	6,8	6,7	75			14,0	14	400			130	45	1200	23	14	
18.7.2001	4,8	5,8	0,4			19,1		2,1	23	0,23	4,7	10,0	13		31	5600	120	55		19	210	
16.10.2001	3,0	6,0	0,6			7,4	6,7	9,3	78	0,25	6,3	9,7		280		3200	100	45	1300	340	37	
8.4.2002	1,0	5,8	0,7	0,58	0,02	0,6	6,3	9,0	63	0,289	7,1	4,5	10	240	27	2500	79	42	1800	930	120	
8.4.2002	4,8	5,8	0,7	0,58	0,02	4,3	6,4	0,1	1	0,685	10,3	10,0	14	700	36	13000	180	130	1800	36	830	
6.3.2003	1,0	6,2	0,7	0,58	0,3	1	6,4	3,0	21	0,611	9,3	3,0	18	240	18	4200	94		1300	320	190	
6.3.2003	5,2	6,2	0,7	0,58	0,3	5,8	6,4	0,1	1	1,052	13,6			500	44	35000	740		3300	12	2100	
31.7.2003	0-2	6,0	0,6																			41
31.7.2003	1,0	6,0	0,6			25,5	6,7	6,2	76	0,275	5,7	9,5	8,0	250			110	42	1000	3	3	
31.7.2003	5,0	6,0	0,6			16,5	6,4	0,1	2			13,0	12	350			110	55	1500	3	520	
6.10.2003	3,0	5,8	1,0			8,8	6,9	8,8	75	0,241	4,8	6,0		200		3600	110	56	910	44	34	
Pölhönjoki 8A																						
22.2.2001	0,2			0,05	0,0	0,4	6,3	6,9	48		6,4	9,0	18			4100	84		1100			
7.3.2001	0,2			0,5	0,1	0,6	6,4	7,7	53		6,7	15,0	34			5300	110		1300			
26.3.2001	0,5			0,05	0,0	0,3	6,5	7,7	53		7,2	3,0	21			5500	94		1200			
18.7.2001	0,3	0,6				20,2	6,4	3,6	40			8,0	12	400			120	60	1000	44	70	
28.8.2001	0,3					17,6	6,8	7,2	76		4,5	7,0	7,7			4600	110		1200			

Aika	näytesyv.	kok.syv.	näkösyv.	jään- paks.	lumen- paks.	lämpö- tila	pH	happi mg/l	happi kyll.%	alkalini- teetti mmol/l	sähkö- joht. mS/m	kiinto- aine mg/l	sameus FNU	väri mg Pt/l	COD _{Mn} mg/l	Fe µg/l	Kok.P µg/l	PO ₄ -P µg/l	Kok.N µg/l	NO ₂₊₃ -N µg/l	NH ₄ -N µg/l	a-kloro- fylli µg/l
26.9.2001	0,1					8,7	6,8	9,2	79		4,8	6,0	8,3			3700	120		960			
16.10.2001	0,2					7,4		8,3	69	0,26		20,0				3500	110	55	1200			
1.11.2001	0,5					1,4	6,6	2,2	15		5,6	6,0	14			2400	82		1400			
13.11.2001	0,1					0,2	6,3	6,5	45		5,5	6,0	13			2400	64		1200			
31.7.2003	0,6	1,2				24,1		3,3	39	0,291		5,7				4100	110	51	930			
6.10.2003	0,5	1,0				8,7		7,9	68	0,191		5,7				3900	110	60	930			
Palosjärvi																						
20.9.2006	1,0	2,0				11		8,8	80		4,2			130	17		56		610		31	6,4
20.9.2007	1,0	2,0				8,6		8,6	74		5,4			300	32		87		1000		31	13
Palosjärvi 1																						
18.9.2008	1,0					8,4					4,7			350	35		92		1400		75	8,6
Palosjärvi 004																						
22.2.2001	1,0	3,3	0,5	0,1	0,2	0,3	6,5	8,9	61		6,3	6,0	14			3900	75		1200			
22.2.2001	2,3	3,3	0,5	0,1	0,2	0,4	6,5	8,9	61		6,3	6,0	14			3900	75		1100			
7.3.2001	1,0	3,2	0,5	0,4	0,2	0,3	6,4	8,2	57		6,7	13,0	24			4600	92		1300			
7.3.2001	2,6	3,2	0,5	0,4	0,2	0,4	6,4	8,1	56		6,7	11,0	24			4600	96		1300			
26.3.2001	1,0	3,3	0,5	0,4	0,2	0,1	6,5	8,5	58		8,7	4,0	19			5000	89		1200			
26.3.2001	2,3	3,3	0,5	0,4	0,2	0,2	6,5	8,4	58		7,1	5,0	20			5000	90		1200			
28.8.2001	1,0	2,4				16,5	6,8	7,0	72		4,5	9,0	9,9			4600	110		980			
28.8.2001	2,0	2,4				16,4																
26.9.2001	1,0	3,2	0,6			8,9	6,8	9,1	78		4,9	8,0	12			3900	130		980			
26.9.2001	2,2	3,2	0,6			8,8	6,8	9,0	78		4,9	8,0	12			3900	130		1000			
1.11.2001	1,0		0,6			1,2	6,7	11	77		5,8	19,0	25			2700	100		1400			
13.11.2001	1,0		0,5	0,05	0,0	0,3	6,4	6,9	48		5,5	7,0	14			2400	64		1300			
Koskenjoki 1																						
18.1.2000	0,1			0,0	0,0	0,3	6,6	11	75		7,0	6,0	11		23	2400	63		1400			
17.2.2000	0,2			0,0	0,0	0,3	6,7	11	78		6,8	2,0	12		21	3200	65		1000			
13.3.2000	0,1			0,0	0,0	0,3	6,6	10	71		7,2	5,0	14		20	3900	72		1100			
11.4.2000	0,2			0,0	0,0	0,4	6,6	11	73		9,0	9,0	16	200	19	3000	79		1900			
8.5.2000	0,5					8,6	6,1	10	87		3,1	10,0	11		25	1600	55		920			
31.8.2000	1,0					15,8	6,7	7,3	74		4,7	6,0		270	26	4300	100		1500			
7.3.2001	0,3					0,4	6,5	9,1	63		6,6	8,0		280	25	4300	89		1300			
28.8.2001	1,0					16,6	7,0	8,0	83		4,4	4,0		230	30	4300	100		870			
8.4.2002	0,5				0,0	0,3	6,4	11	77		7,7	8,0		200	24	2300	89		2200			
15.8.2002	1,0					20,3	7,1	6,2	69		5,1	6,0		350	25	3800	95		960			
25.3.2003	0,3			0,0	0,0	0,3	6,8	9	62		11,0	7,0		130	16	4000	110		2100			

Aika	näytesyv.	kok.syv.	näkösyv.	jään- paks.	lumen- paks.	lämpö- tila	pH	happi mg/l	happi kyll.%	alkalini- teetti mmol/l	sähkö- joht. mS/m	kiinto- aine mg/l	sameus FNU	väri mg Pt/l	COD _{Mn} mg/l	Fe µg/l	Kok.P µg/l	PO ₄ -P µg/l	Kok.N µg/l	NO ₂₊₃ -N µg/l	NH ₄ -N µg/l	a-kloro- fylli µg/l
26.8.2003	1,0					16,1	7,0	7,3	74		5,3	4,0		230	22	4100	99		1000			
31.3.2004	0,1				0,0	0,6	6,8	10	72		8,5	6,0		230	21	4200	93		1300			
12.8.2004	1,0					18,2	6,0	4,1	44		4,7	13,0		400	52	3300	120		1600			
22.3.2005	1,0			0,6	0,2	0,3	6,4	10	71		7,2	5,0		300	32	4600	91		1300	500	29	
27.6.2005	1,0					17,6	6,8	7,5	79		4,4	12,0		250	29	3200	93		1200			
11.7.2005	0,1					24,2	6,9	5,8	69		4,9	5,0		200	29	3800	94		1000	62	45	
27.7.2005	0,1					16,5	7,0	6,2	64		5,0	12,0		330	27	3700	110		980			
25.8.2005	0,1					18,7	7,0	7,4	79		5,1	6,0		230	25	4400	98		1000	25	6	
13.3.2006	0,1			0,1	0,0	0,3	6,5	10	69		7,9	6,0		270	28	4000	82		1300	480	36	
24.8.2006	0,1					18,4	7,0	7,4	79		5,7	7,0		160	23	3000	100		870	8	12	
13.3.2007	0,1					0,4	6,3	8,8	61		7,3	9,0		250	31	3000	100		2400	710	360	
29.8.2007	1,0					12,7	6,8	7,8	74		4,6	7,0		270	32	3400	100		1300	28	17	
7.4.2008	0,5			0,0	0,0	0,3	6,4	11	75		5,7	13,0		200	24	2700	110		1600	720	210	
13.8.2008	0,3					15,6	6,5	6,3	63		3,8	8,0		400	39	4100	93		1200	64	62	
18.3.2009	0,1			0,0	0,0	0,3	6,7	10	72		8,4	29,0		500	34	5900	110		1300	450	18	
11.5.2009	0,2					8,2	6,2			0,106	3,1		19	200		3400	68	6	1100	280	21	
27.8.2009	0,5					15,7	7,1	7,9	80		5,4	4,0		220	22	2800	92		800	31	3	
17.9.2009	0,1	0,2				11,6	7,1			0,302	5,0		8,2	180		4000	96	24	860	19	3	
12.11.2009	0,1	0,3				0,3	6,8			0,298	5,8		26	260		3500	89	19	1100	140	31	

500 m vaikutusalue

1 km vaikutusalue

Vesistövaikutusalue
(alarajana Koskenjoki
laskussa Kiuruveeseen)

Tilaaja Vapo Oy	Työn nimi Leväsuon YVA-ohjelma
 Pöyry Environment Oy PL 20, Tutkantie 2A, 00571 CULU	Sisältö Liite 3. Tarkasteltavat vaikutus- alueet
Pvm. 14.4.2010	Mittakaava 1:30 000
	N:o 16WWE0337